

สารานุกรมภาพเครื่องแบบในสงครามโลกครั้งที่ 2

UNIFORMS OF WORLD WAR II

รวมรายละเอียดเครื่องแบบอังกฤษ อเมริกา เยอรมนี สหภาพโซเวียต
และญี่ปุ่น ตลอดจนประเทศอื่นๆ ทั้งฝ่ายอักษะและฝ่ายสัมพันธมิตร

พร้อมภาพประกอบเครื่องแบบ เครื่องหมาย อาวุธ
และยุทธภัณฑ์ กว่า 600 ภาพ

โจนาธาน นอร์ธ เขียน / เจเรมี แบล็ก ที่ปรึกษา / ชัยจักร ทวยทธานนท์ และคณะ แปล

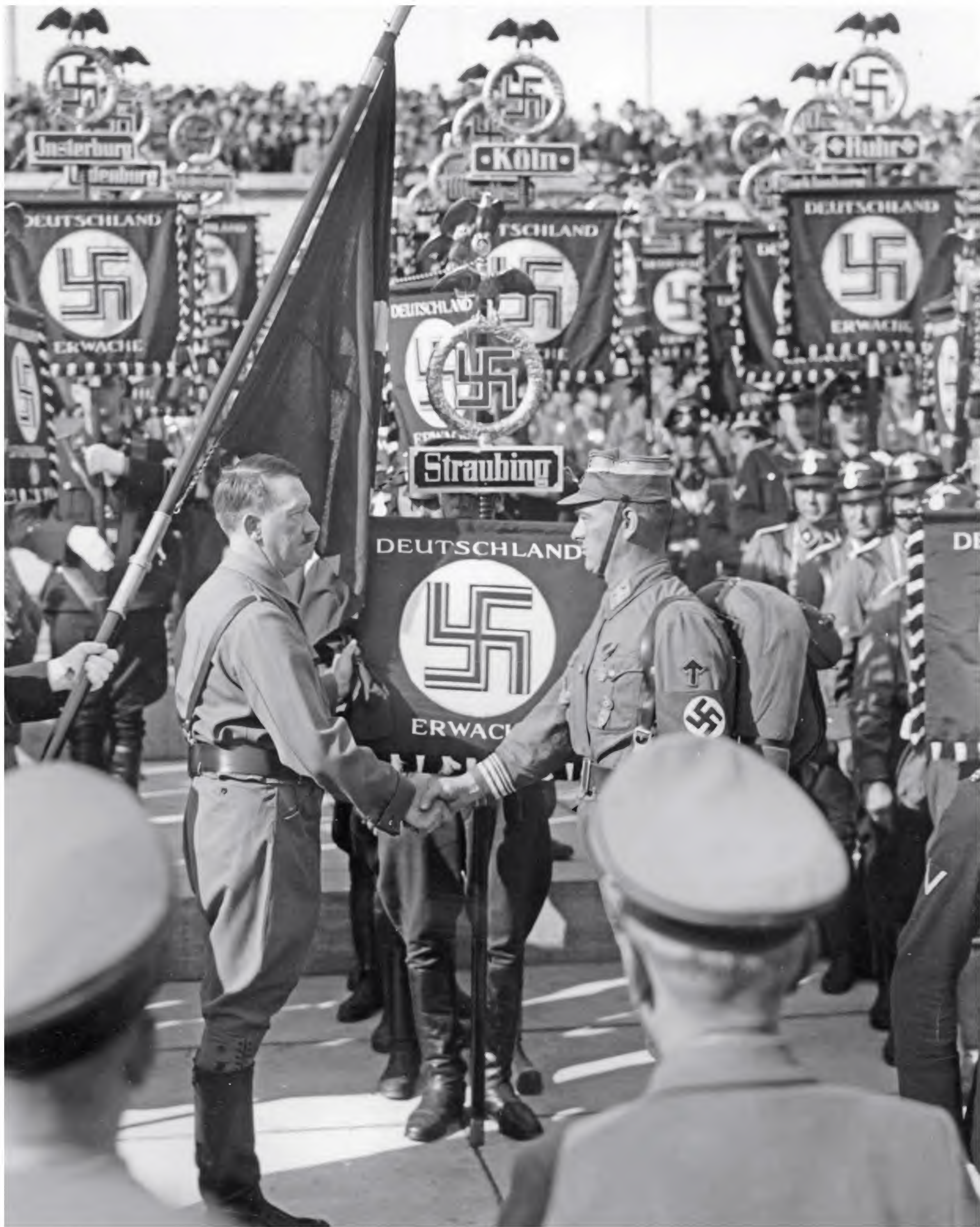

สารานุกรมภาพเครื่องแบบในสงครามโลกครั้งที่ 2

UNIFORMS OF WORLD WAR II

สารานุกรมภาพเครื่องแบบในสงครามโลกครั้งที่ 2

UNIFORMS OF WORLD WAR II

รวมรายละเอียดเครื่องแบบอังกฤษ อเมริกา เยอรมนี สหภาพโซเวียต และญี่ปุ่น
ตลอดจนประเทศอื่นๆ ทั้งฝ่ายอักษะและฝ่ายสัมพันธมิตร

โจนาธาน นอร์ธ เชียน / เจเรมี แบล็ก ที่ปรึกษา
ชัยจักร ทวยุทธานนท์ / ธนัย เจริญกุล / เบญจรินทร์ สันตติวงศ์ไชย แปล

gypzy

สงครามในตะวันตก

ฝ่ายเยอรมันรุกรานโปแลนด์จากปรัสเซียตะวันออกและในทางตะวันตกก็ระดมยิงชายฝั่งโปแลนด์และทิ้งระเบิดเหนือกรุงวอร์ซอ การต่อต้านของโปแลนด์ได้ผลและกองทัพอากาศโปแลนด์ก็สามารถรับมือได้สำเร็จ ฝรั่งเศสซึ่งจะช่วยเหลือชาวโปแลนด์จึงเริ่มการโจมตีย่อยในซาร์แต่ก็ไม่มีผลมากนัก วันที่ 17 กันยายน 1939 กองทัพโซเวียตเคลื่อนเข้าสู่โปแลนด์ทางตะวันออกและเยอรมันก็เพิ่มการโจมตีกรุงวอร์ซอหนักหน่วงขึ้น กระทั่งสิ้นเดือนกันยายน เมื่อกรุงวอร์ซอถูกยึดครองโปแลนด์ก็ยอมจำนน ชาวโปแลนด์จำนวนมากข้ามพรมแดนไปยังโรมาเนียหรือหนีไปฝรั่งเศสและอังกฤษ

การต่อสู้ของโปแลนด์สิ้นสุดลงในเวลา 5 สัปดาห์ และพันธมิตรของโปแลนด์ก็หิบบินความช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ แก่ประเทศ

▼ เมื่อเยอรมันควบคุมออสเตรียและเชโกสโลวาเกียได้ในปี 1938 ความสนใจของฮิตเลอร์ก็พุ่งไปที่ปัญหามรดกโปแลนด์

หรือบรรเทาความกดดันให้แก่ชาวโปแลนด์ สำหรับฮิตเลอร์ สงครามดังกล่าวเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพในกองทัพของเขา และของฝ่ายสัมพันธมิตร ที่น่าแปลกใจคือฝรั่งเศสและอังกฤษเพิ่มการสนับสนุนฟินแลนด์มากขึ้น เมื่อถูกสหภาพโซเวียตโจมตีในเดือนพฤศจิกายน

พัฒนาการที่สำคัญต่อไปก็ยังคงเกิดขึ้นในสแกนดิเนเวีย กับการที่เยอรมันเริ่มโจมตีเดนมาร์กก่อนแล้วตามมาด้วยนอร์เวย์ ที่ซึ่งฝ่ายสัมพันธมิตรตอบโต้ด้วยการส่งกองทหารไปรับมือการโจมตีของเยอรมันและต่อสู้อย่างดุเดือดเพื่อควบคุมท่าเรือของนอร์เวย์ แต่ในที่สุดเยอรมันก็ได้ชัยชนะและทำให้ความจริงข้อนี้กลายเป็นชนวนนำไปสู่การพ้นจากตำแหน่งของ เนวิล แชมเบอร์เลน ต่อมา วินสตัน เชอร์ชิล ก็ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทน

ในวันที่เชอร์ชิลขึ้นดำรงตำแหน่งนั้น ดูเหมือนเยอรมันได้เริ่มบุกเข้าสู่ประเทศเป็นกลางอย่าง

เนเธอร์แลนด์ เบลเยียมและลักเซมเบิร์ก การสอดประสานกันระหว่างการโจมตีทางอากาศกับสงครามภาคพื้นดินทำให้ฝ่ายรุกรานได้ชัยชนะเหนือชาวดัตช์ที่ยอมจำนนหลังจากเมืองสำคัญๆ หลายแห่งได้รับความเสียหายหนักจากการใช้เครื่องบินทิ้งระเบิด ตามมาด้วยเบลเยียมเมื่อกองทัพเยอรมันกดดันให้กองทหารอังกฤษและฝรั่งเศสที่กำลังเดินทางมาช่วยชาวเบลเยียมต้องล่าถอยไป จากนั้นเยอรมันก็โจมตีผ่านอาร์เดนส์อ้อมแนวมายิโนต์ (แนวป้องกันที่ประกอบด้วยหมู่ป่าอมปีน) ของฝรั่งเศส และได้ชัยชนะในการรบที่ชูดาน

เสียกรุงปารีส

จากนั้นเยอรมันก็เคลื่อนทัพขึ้นทางเหนือรุกคืบเข้าสู่ท่าเรือหลายแห่งในช่องแคบอังกฤษ และพยายามตัดกำลังฝ่ายอังกฤษ เบลเยียมและฝรั่งเศสในแคว้นปีการตี กองทหารฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มถอยร่นไปสู่ที่ปลอดภัยในช่วงสิ้นเดือนพฤษภาคม ส่วนใหญ่มาจากดันเคิร์ก

▲ กองทัพเยอรมันยกเข้าสู่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 1940 ในภาพเป็นการสวนสนามผ่านประตูชัย (Arc de Triomphe) มุ่งหน้าสู่ชองเซลีเซ (Champs-Élysées)

ที่กองทัพอากาศและกองทัพเรือเยอรมันประสบความสำเร็จในการแทรกแซงอย่างเห็นได้ชัด จากนั้นกองทัพเยอรมันก็เคลื่อนต่อไปยังกรุงปารีสพร้อมเปิดฉากโจมตีอย่างรุนแรงที่สร้างความเสียหายให้แก่ฝ่ายตั้งรับ และสามารถบุกเข้ายึดกรุงปารีสได้สำเร็จในกลางเดือนมิถุนายน ฝรั่งเศสขอเจรจาสงบศึกในหนึ่งสัปดาห์ถัดมา และเพื่อป้องกันเรือไปตกอยู่ในมือเยอรมัน อังกฤษจึงต้องโจมตีกองทัพเรือฝรั่งเศสในวันที่ 27 พฤศจิกายน 1942 ฝ่ายเยอรมันครอบครองหมู่เกาะแซนแนลและเพิ่มการโจมตีทางอากาศในภาคพื้นดินของอังกฤษมากขึ้น ในที่สุดก็มีเป้าหมายอยู่ที่กรุงลอนดอนและเมืองสำคัญๆ ที่เรียกกันว่า การโจมตีสายฟ้าแลบ

สงครามขยายตัวขึ้นในเดือนมิถุนายน 1940 เมื่ออิตาลีเข้าสู่สงครามและเปิดฉากโจมตีที่มั่นฝรั่งเศสและอังกฤษในแอฟริกา อิตาลีเริ่มการโจมตีกรีซแต่แล้วก็ต้องยุติกลางคัน เพราะกองทัพอังกฤษและจักรวรรดิอังกฤษได้ชัยชนะในแอฟริกาใกล้คืนมา สถานการณ์นี้บังคับให้เยอรมนีต้องยื่นมือเข้าไปช่วยอิตาลี

ด้วยการส่งหน่วยจู่โจมแอฟริกาเข้าไปในแอฟริกาเหนือและด้วยการบุกยูโกสลาเวียในเดือนเมษายน 1941 ตลอดจนถึงคงโจมตีกรีซอย่างต่อเนื่อง (ผลักดันกองทัพอังกฤษให้ถอยร่นออกไปและบังคับกรีซให้ยอมแพ้) อีก 2 เดือนต่อมาเยอรมันยกเข้ารุกรานรัสเซีย กระทั่งสิ้นปี 1941 เยอรมนีซึ่งยามาใจว่าโซเวียตกำลังพ่ายแพ้ก็ประกาศสงครามกับสหรัฐฯ

รูปการณ์สงครามในตะวันตกมาถึงจุดเปลี่ยน อังกฤษมุ่งเน้นกับการทิ้งระเบิดถล่มเยอรมนีและนาซีเยอรมันเพื่อเอาชนะเรือดำน้ำของเยอรมัน พร้อมกับปิดล้อมพวกเยอรมันไปด้วย ยุโรปที่ถูกยึดครองในเวลานั้นดูจะเริ่มปรากฏสงครามกลุ่มหัวรุนแรงตลอดจน ขบวนการต่อต้านที่อาจเป็นปัญหาสำหรับผู้ยึดครองชาวเยอรมันและชาวอิตาลีรวมถึงพันธมิตรของประเทศทั้งสองในช่วงที่เหลือของสงคราม การสังหารหมู่ที่ไม่มีใครคิดว่าจะเกิดขึ้นยังคงดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ในแอฟริกาเหนือฝ่ายสัมพันธมิตรค่อยๆ ได้ชัยชนะเหนือการตอบโต้ของเยอรมันและอิตาลี และในเดือนกรกฎาคม 1943 ก็เปิดฉากโจมตีซิชิลี นับแต่นั้นก็เคลื่อนไปสู่คาเลแบรีย ส่งผลให้มุสโสลินีพ้นจากตำแหน่ง (ในเวลาต่อมาก็ถูกแทนที่ด้วยผู้นำหุ่นเชิดของเยอรมันในตอนเหนือของอิตาลี) และอิตาลียอมแพ้ในที่สุด

ชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตร

พัฒนาการสำคัญที่บังคับให้ฝ่ายเยอรมันต้องเสริมกำลังป้องกันทางตอนใต้เกิดตามมาในเดือนมิถุนายน 1944 จากการโจมตีดี-เดย์ที่เกิดขึ้นในช่องแคบอังกฤษแล้วยกเข้าสู่แคว้นนอร์ม็องดี ไม่นานหลังจากนั้นก็ตามมาด้วยการที่ฝ่ายสัมพันธมิตรยกทัพเข้าไปในตอโนใต้ของฝรั่งเศสได้สำเร็จ กระทั่งสิ้นเดือนสิงหาคม 1944 กรุงปารีสก็ได้รับการปลดปล่อย และในฤดูใบไม้ผลิปีนั้นเองที่กองทหารฝ่ายสัมพันธมิตรเข้าสู่พรหมแดนเนเธอร์แลนด์และเยอรมนี ขณะที่ฝ่ายเยอรมันตอบโต้การโจมตีที่อาร์เดนสในฤดูหนาวอันแสนโหดร้ายถัดมานั้น บังคับให้กองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรยกพลข้ามแม่น้ำไรน์ แม้จะยากเย็นกว่าจะสำเร็จ แต่เมื่อประกอบกับความสำเร็จของโซเวียตในทางตะวันออกก็ทำให้ชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตรกลายเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

สันติภาพหลังสงครามได้รับการกำหนดขึ้นจากการประชุมที่ยัลตา ในโครเมีย เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 1945 ถัดมาในเดือนเมษายน กองกำลังโซเวียตและอเมริกาก็มาพบกันที่ทอริกา ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเยอรมนี ขณะที่กองทัพอเมริกาที่ตัดขาดและทำลายฝ่ายต่อต้านเยอรมันกลุ่มเล็กๆ ในบาวาเรีย ออสเตรียและโบฮีเมียตะวันตก ขณะที่กองทัพอังกฤษเคลื่อนเข้าสู่พรหมแดนเดนมาร์ก ฮิตเลอร์ทำอัตวินิบาตกรรมในเบอร์ลินและอีก 1 สัปดาห์ถัดมา จอมพลเรือเดอนิทซ์ปกครองเยอรมนีจนกระทั่งการยอมแพ้ครั้งสุดท้ายได้รับการลงนามเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 1945

▼ ทหารอเมริกันในเรือท้องแบนเทียบฝั่ง 1 ใน 4 แห่งที่แคว้นนอร์ม็องดี ประเทศฝรั่งเศส ในปฏิบัติการดี-เดย์ วันที่ 6 มิถุนายน 1944

สงครามในตะวันออก

สงครามในตะวันออกเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ญี่ปุ่น ในปี 1931 ญี่ปุ่นซึ่งเป็นมหาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของเอเชียในทศวรรษก่อนหน้านั้นเข้ายึดครองแมนจูเรียและสร้างความมั่นคงด้วยการบ่อนทำลายจีนแล้วเข้ายึดครองพร้อมความพยายามสถาปนาอำนาจควบคุมแบบรวบศูนย์ กองทัพญี่ปุ่นที่ทำการสงครามก่อนหน้านี้ น่าจะสมบูรณ์และโจมตีตอนเหนือของจีนอย่างรวดเร็ว (แต่กลับแย่งเมื่อปะทะกับกองทัพแดงตามแนวชายแดนโซเวียต) ญี่ปุ่นเอาชนะได้เพียงกองทัพย่อยของจีน แต่ความเหี้ยมโหดและการปกครองแบบไร้ปราณีทำให้การต่อต้านกลายเป็นสิ่งไม่อาจควบคุมได้

การโจมตีอ่าวเพิร์ล

ความอ่อนล้าจากสงครามทำให้ญี่ปุ่นเลือกเปิดฉากทำสงครามกับสหรัฐฯ ด้วยการโจมตีอ่าวเพิร์ลที่ฮาวายในปลายปี 1941 จากนั้นก็ได้ชัยชนะในการทำสงครามไปยังเอเชียได้และออสเตรเลีย แม้ความพยายามยับยั้งกระบวนการตัดสินใจ แต่ในช่วงสั้นๆ ญี่ปุ่นก็ยังชนะ ดินแดนของอังกฤษใน

ฮ่องกง ฟิลิปปินส์และมาลายาต่างก็พ่ายแพ้ สิงคโปร์ยอมจำนนในเดือนกุมภาพันธ์ 1942 คำพูดของเชอร์ชิลที่ว่า “มาถึงขั้นนี้แล้วไม่ต้องคิดเรื่องการรักษาชีวิตกำลังพลหรือประชากรกันแล้ว การต่อสู้ต้องทำให้เกิดความเสียหายแก่ทุกฝ่าย...ผู้บัญชาการและเจ้าหน้าที่ระดับสูงควรตายไปพร้อมกับกำลังพลของตน” กลับไม่มีใครได้ยิน การผลักดันทางทะเลและทางอากาศช่วยยับยั้งการรุกคืบของญี่ปุ่นได้ แต่ต่อมาญี่ปุ่นเปิดฉากสงครามครั้งใหญ่กับพม่าและเพื่อรักษาความสำเร็จครั้งสำคัญที่สุดของตนในแถบแปซิฟิก

สงครามของฝ่ายสัมพันธมิตร

สถานการณ์เปลี่ยนไปในปลายปี 1942 เมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรโจมตีภาคพื้นดินของญี่ปุ่นอย่างหนักและกองทหารเข้ายึดเกาะต่างๆ ที่เคยถูกญี่ปุ่นยึดครอง ทำให้ญี่ปุ่นต้องเพิ่มการป้องกันตนเองมากขึ้น ขณะที่ฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งทำลายกองเรือญี่ปุ่นและได้ชัยชนะสำคัญในการทำสงครามทางอากาศถือว่ามีความได้เปรียบมากกว่า ต้น

ปี 1945 ทหารอเมริกันเปิดฉากโจมตีเกาะอิโวจิมาโดยหวังว่าการยึดสนามบินจะเป็นแรงกดดันอย่างหนักแก่ญี่ปุ่น (ซึ่งขณะนั้นกำลังถูกโจมตีด้วยระเบิดเพลิง)

โซเวียตตกลงร่วมในสงครามดังกล่าว หลังจากเสร็จสงครามในยุโรปแล้ว ด้วยการเปิดฉากโจมตีแมนจูเรียในวันที่ 9 สิงหาคม 1945 ขณะยังลี้ภัยเกี่ยวกับการยกพลขึ้นบกในภาคพื้นดินของญี่ปุ่นเนื่องจากหมู่เกาะต่างๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิกมีการป้องกันอย่างเหนียวแน่น สหรัฐฯ ก็เลือกการทิ้งระเบิดปรมาณูใส่ญี่ปุ่นในวันที่ 6 และ 9 สิงหาคม อีก 1 สัปดาห์ถัดมาญี่ปุ่นก็ยอมแพ้

สงครามครั้งนี้สร้างความสูญเสียจากการไม่ยึดต่อชีวิตมนุษย์ (ทั้งสองฝ่าย) ประชาชนที่เป็นพลเรือนถูกทำให้เป็นทาสเชลยสงคราม ถูกข่มเหงและทารุณ อีกทั้งการทิ้งระเบิดก็เป็นการรบโดยมีชีวิตของพลเรือนเป็นเป้าหมาย

▼ ดินแดนในมหาสมุทรแปซิฟิก ปี 1941 ช่วงที่ญี่ปุ่นเตรียมการโจมตีสายฟ้าแลบในอาณานิคมต่างๆ ของชาติตะวันตกในเอเชียได้

พรมแดนตะวันออกของเยอรมนี
ความขัดแย้งเพียงหนึ่งเดียวที่เป็นคู่แข่ง
กับความโหดเหี้ยมและน่าสะพรึงกลัวของ
สงครามครั้งนี้คือสงครามที่ฮิตเลอร์ทำเพื่อต่อ
ต้านสหภาพโซเวียต ปี 1918 เยอรมนีเข้ายึด
ครองยูเครนช่วงสั้นๆ ซึ่งมีการพิสูจน์แล้วว่า
ทรัพยากรจำนวนมากทั้งธัญพืชและวัตถุดิบ
ต่างๆ ของเยอรมนีถูกฝ่ายสัมพันธมิตรปิด
กั้นเอาไว้ถึง 4 ปี แนวคิดของการยึดครองดิน
แดนซึ่งในเวลานี้หมายถึงการนำชาวเยอรมัน
เข้าไปตั้งถิ่นฐานในที่แห่งนั้นกลายเป็นหลัก
คิดในแผนของนาซีตั้งแต่เริ่มต้นเลยด้วย
ซ้ำ ข้อเสนออันต่ำช้าที่ว่าชาวสลาฟเป็นคน
ชั้นต่ำซึ่งสามารถปล่อยให้อดอยากหิวโหย
หรือนำมาเป็นทาสได้นั้นส่งเสริมแนวคิดดัง
กล่าวและผู้ปกครองเยอรมันก็กล่าวถึงการ
ยึดครองอย่างเปิดเผยในช่วงกลางทศวรรษ
1930 การทำข้อตกลงร่วมกันระหว่าง
เยอรมนีของฮิตเลอร์กับสหภาพโซเวียตของ
สตาลินในปี 1939 มีความหมายว่าทั้งสอง
ฝ่ายหลีกเลี่ยงการทำสงครามกันในพรมแดน
ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งขณะนั้นโซเวียตกำลังทำ
สงครามกับญี่ปุ่นในแมนจูเรียอยู่ แต่หลัง
จากได้ชัยชนะอย่างรวดเร็วในยุโรปตะวัน
ตกและโซเวียตที่กำลังประสบปัญหาขาด
ลำบากในฟินแลนด์ เยอรมนีจึงฉวยโอกาส
โจมตีสหภาพโซเวียตในเดือนมิถุนายน 1941
การโจมตีครั้งนั้นถือเป็นหายนะของโซเวียต
กองทัพเยอรมันซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก
ชาวโรมาเนีย ฮังการี เชน ชาวฟินน์ ชาวสโล
วัก อาสาสมัครหลากหลายเชื้อชาติพร้อม
พันธมิตรก็เข้ารุกรานดินแดนแถบบอลติก

(ซึ่งตกเป็นของโซเวียตก่อนหน้านี้เพียง
1 ปี) มีการโจมตีเบียโลรัสเซีย และยึดครอง
ยูเครนในเวลาต่อมา กองทัพทั้งหมดของ
โซเวียตประสบความพ่ายแพ้และในฤดู
ใบไม้ร่วง ปี 1941 เยอรมันก็เดินทัพมุ่งหน้าสู่
กรุงมอสโกและปิดล้อมเมืองเลนินกราดที่ทำให้
เกิดเป็นการปิดล้อมครั้งใหญ่ที่ยาวนานมาก
นโยบายการยึดครองที่ป่าเถื่อนทำให้เชลย
สงครามชาวโซเวียตนับล้านคนต้องเสียชีวิต
และพลเรือนอีกหลายล้านคนต้องอดอยาก
หิวโหย ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นการก่อสงครามของ
ฝ่ายหัวรุนแรง (และการตอบโต้ด้วยการล้าง
ทหารอย่างป่าเถื่อน)

โซเวียตเปิดฉากตอบโต้การโจมตีของ

▼ หน่วยทหารจักรยานของเยอรมันในพรมแดนด้าน
ตะวันออก ปี 1942

▲ ภาพแสดงการโจมตีอ่าวเปอร์เซีย ถ่ายจากที่มั่นนักบินญี่ปุ่น
ขณะที่ตอร์ปิโดพุ่งชนเรือรบโอกลาโฮมาของสหรัฐฯ

เยอรมันในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาวปี
1941 ด้วยการผลักดันให้ถอยร่นกลับไป
พร้อมกับการโจมตีที่ทำให้เกิดการสูญเสีย
จำนวนมาก ฝ่ายเยอรมันชะงักอยู่ครู่หนึ่ง
ก่อนจะเบนความสนใจไปทางใต้ด้วยการ
เข้ายึดครองไครเมียและรอสตอฟออนดอน
แล้วเคลื่อนไปสู่เทือกเขาคอเคซัสแต่ก็ไม่
อาจบุกฝ่าไปได้ ในทางกลับกันเยอรมัน
ประสบปัญหาในแถบเมืองสตาลินกราด
กระทั่งโซเวียตตอบโต้ด้วยการปิดล้อม
กองทัพเยอรมันแล้วบีบบังคับให้ต้องยอม
แพ้ในต้นปี 1943

โซเวียตเปิดฉากโจมตีที่แย่งชิงความได้
เปรียบมาจากฝ่ายเยอรมันและได้รับชัยชนะ
อย่างเด็ดขาดในสมรภูมิเคิร์ก พร้อมทั้งเน้น
ย้ำความสำเร็จในปี 1944 ด้วยปฏิบัติการ
บาเกรชันที่ผลักดันชาวเยอรมันออกไปจาก
โซเวียตเข้าสู่โปแลนด์และบังคับให้ถอนตัว
จากกรุงวอร์ซอ มีการสงครามในสโลวาเกีย
โรมาเนีย บัลแกเรียและยูโกสลาเวียอย่างดุ
เดือดใน 1 ปีถัดมา และโซเวียตก็ทำสงคราม
ครั้งสุดท้าย (ในเบอร์ลิน เวียนนาและ
บูดาเปสต์) ในฤดูใบไม้ผลิ ปี 1945

ชัยชนะที่เบอร์ลินในวันที่ 23 เมษายน
1945 ทำให้ฮิตเลอร์ทำอัตวินิบาตกรรมใน
อีก 1 สัปดาห์ถัดมาและในที่สุดเยอรมนีก็
ต้องยอมแพ้ซึ่งเกิดขึ้นในวันที่ 8 พฤษภาคม
(เป็นวันที่ 9 พฤษภาคม ตามเวลาของกรุง
มอสโก) จากนั้นโซเวียตจึงเริ่มเข้าไปมีส่วน
ในการโจมตีที่ไอบีเรียในเดือนสิงหาคม 1945

เหตุการณ์หลังสงคราม

เยอรมันยอมแพ้ให้กับสัมพันธมิตรตะวันตกที่เมืองแร็งส์ (Reims) เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 1945 และลงนามในเอกสารยอมจำนนอย่างสิ้นเชิงที่กรุงเบอร์ลินในวันรุ่งขึ้น ยุโรปพินาศย่อยยับ

จำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดไม่เคยได้รับการประเมินครบถ้วนเลย สหภาพโซเวียตสูญเสียไปกว่า 25 ล้านคนจากจำนวนประชากร 196 ล้านคนในเดือนมิถุนายน 1941 ในจำนวนนี้ 9 ล้านคนเป็นทหารจากจำนวนกำลังพลทั้งหมด 35 ล้านคน จีนก็เผชิญความสูญเสียในจำนวนใกล้เคียงกันในระยะ 8 ปีของสงครามและยังคงประสบความทุกข์ยากต่อเนื่องเมื่อสงครามโลกผนวกเข้ากับสงครามกลางเมือง นับเป็นสิ่งที่คำนวณได้ยากมาก ไปแลนด์ถูกสงครามบดขยี้ ต้องสูญเสียประชากรพลเรือนไปเป็นจำนวนมาก (6 ล้านคนรวมทั้งคนที่ถูกฆ่าในค่ายกักกัน) เกือบ 1 ใน 5 ของประชากรขณะที่ยูโกสลาเวียถูกสงครามป่าเถื่อนแยกออกจากกันและถูกทำลายล้างอย่างโหดเหี้ยม

เยอรมนีเสียประชากรไป 9 ล้านคนซึ่ง

▼ ยุโรปเต็มไปด้วยผู้พลัดถิ่นและผู้พลัดถิ่น กลุ่มนี้ได้รับการดูแลในค่ายที่เมืองวีสบาเดิน (Wiesbaden) ระหว่างเดินทางกลับถิ่นฐาน

ส่วนใหญ่เป็นทหาร แต่ก็ยังมีพลเรือนถึง 3.8 ล้านคนที่ถูกสังหารจากการทิ้งระเบิดของฝ่ายสัมพันธมิตรและในช่วงเดือนท้ายๆ ของสงคราม การยึดครองและการพ่ายแพ้ขณะที่ญี่ปุ่นถูกโจมตีด้วยระเบิดเพลิงและการโจมตีทางอากาศแบบสายฟ้าแลบ ก่อนจะถูกทำลายราบด้วยอาวุธปรมาณูและมีคนตายไป 2 ล้านคน ส่วนอิตาลี อังกฤษ และสหรัฐฯ สูญเสียชีวิตประชากรไปแห่งละราว 400,000 คน ค่ายกักกันไฮโลคอสต์ (The Holocaust) อ้างว่ามีคนตกเป็นเหยื่อ 5.8 ล้านคนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวยิวจากโปแลนด์และสหภาพโซเวียต นอกจากนี้ยังเป็นจำนวนเดียวกับคนที่ตายหรือถูกประหารชีวิตในค่ายของเยอรมันซึ่งส่วนใหญ่ (3.5 ล้านคน) เป็นเชลยศึกโซเวียต การฆ่าด้วยวิธีรมแก๊สในค่ายกักกันที่เอาชวิทซ์ (Auschwitz) ในช่วงที่นาซียึดครองโปแลนด์อยู่นั้นก็นำมาใช้ทดลองกับเชลยเหล่านี้

นอกจากมีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 60 ล้านคน สงครามครั้งนี้ยังนำความเสียหายทางเศรษฐกิจมาสู่หลายประเทศ โครงสร้างพื้นฐานถูกทำลาย ประชากรพลเรือนจิตใจชอกช้ำ กระจัดกระจายหรืออ่อนแอลงอย่างเห็นได้ชัด แผนมาร์แชล (Marshall Plan)

▲ หลุมฝังศพหลุมหนึ่งจากจำนวนหลายล้านหลุมในสุสานสงครามหลายแห่งทั่วโลก

ของสหรัฐฯ ที่เริ่มขึ้นในยุโรปตะวันตกเมื่อเดือนเมษายน 1948 ได้รับการออกแบบมาให้สร้างเศรษฐกิจยุโรปขึ้นมาใหม่และหยุดยั้งการเปลี่ยนแปลงไปสู่ฝ่ายซ้ายของการเมืองหลังสงคราม

แบ่งแยกและปกครอง

การยอมแพ้จบลงแล้วแต่การลงโทษผู้ทำผิดยังดำเนินต่อไป เยอรมนีถูกทำให้ปลอดทหาร (ทั้งยังสูญเสียเรือสินค้าด้วย) และถูกแยกครอบครองเป็นส่วนๆ เช่นเดียวกับกรุงเบอร์ลินที่แม้อยู่ในเขตของโซเวียตแต่ก็ถูกแบ่งออกเช่นเดียวกัน ฝรั่งเศส อังกฤษและอเมริกา เยอรมนีก็ต้องจ่ายค่าปฏิกรรมสงคราม ยอมรับการจัดตั้งความเป็นนาซี (มาตรการเพื่อการขจัดอุดมคตินาซีที่หลงเหลืออยู่ในเยอรมนีและออสเตรียออกให้หมดสิ้น) และยอมให้มีการตั้งถิ่นฐานของชาวเยอรมันที่ถูกเนรเทศมาจากตะวันออก เช่นเดียวกับออสเตรียที่ถูกแบ่งเขตอิทธิพลเป็นส่วนๆ แต่ก็กลับมารวมกันใหม่ในปี 1955 เมื่อมหาอำนาจที่ครอบครองยอมถอนกำลังออกไปอย่างสันติ ขณะที่ญี่ปุ่นต้องสูญเสียกองทัพและถูกปฏิรูปให้เป็นระบอบประชาธิปไตย (แม้จะยังมีราชตระกูลสมเด็จพระจักรพรรดิอยู่ก็ตาม) สนธิสัญญาสันติภาพที่ลงนามในกรุงปารีสเมื่อปี 1947 ยอมให้ประเทศย่อยๆ ของฝ่ายอักษะอันได้แก่ฮังการี โรมาเนีย บัลแกเรีย อิตาลีและฟินแลนด์กลับเข้าสู่ชุมชนประชาชาติ ให้สิทธิเข้าร่วมในองค์การ

▲ ปี 1946 กรุงเบอร์ลินซึ่งถูกแบ่งแยกโดยฝ่ายสัมพันธมิตรเป็นสัญลักษณ์การขยายตัวของความแตกแยกทางการเมืองระหว่างฝ่ายตะวันออกและฝ่ายตะวันตกในยุโรป

สหประชาชาติ (เยอรมนีตะวันออกและตะวันตกยังไม่ได้รับสิทธิดังกล่าวจนกระทั่งปี 1973) แม้ว่าประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่จะยอมแพ้และย้ายข้างตั้งแต่ปี 1943 และ 1944 แล้วก็ตาม ค่าปฏิกรรมสงครามก็เป็นสิ่งที่ต้องรับผิดชอบ (อิตาลีจ่ายมากที่สุด บัลแกเรียจ่ายน้อยที่สุด) ขณะเดียวกัน อิตาลีก็ต้องสูญเสียดินแดนอาณานิคมในจักรวรรดิและมีการกำหนดเขตแดนกันใหม่

การกำหนดเขตแดนใหม่เป็นเรื่องสำคัญ อิตาลีสูญเสียดินแดนในกรีซและยูโกสลาเวีย สหภาพโซเวียตผนวกดินแดนเอสโตเนีย ลัตเวียและลิทัวเนีย ขณะที่ยังรักษาเบสซาราเบีย (Bessarabia) และบางส่วนของรูธีเนีย (Ruthenia) เอาไว้ ทั้งยังจัดตั้งดินแดนแทรก (enclave) ขึ้นมารอบๆ เมืองเคอนิกส์แบร์ก (Königsberg ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากกรุงคาลินินกราด (Kaliningrad) ของปรัสเซียตะวันออก) เยอรมนีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนในปี 1949 บางทีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดคือสิ่งที่เกิดขึ้นกับโปแลนด์ กล่าวคือ ฝ่ายสัมพันธมิตรตกลงว่าพรมแดนโปแลนด์-รัสเซียควรกำหนดตามเส้นเคอร์ซอน (Curzon Line) ที่ถูกกำหนดให้เป็นเส้นกันเขตแดนมาตั้งแต่ก่อนสงครามบอลเชวิค-โปแลนด์ในปี 1919 สิ่งนี้เท่ากับ

ลดขนาดโปแลนด์ลง ดังนั้น จึงยกดานซิก (Danzig) พื้นที่ส่วนใหญ่ของปรัสเซีย พื้นที่ที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ของแซกโซนี (Saxony) รวมถึงสเทตติน (Stettin) ให้เป็นการชดเชย เส้นเขตแดนออร์เดอร์-นีสเซ (Oder-Neisse) นี้ ใช้เป็นพรมแดนโปแลนด์-เยอรมนีอยู่ในปัจจุบัน

สงครามเย็น

การจัดเขตแดนใหม่ถูกลดความสำคัญลงด้วยการแบ่งแยกครั้งสำคัญ พหุติกรรมระหว่างสงครามทำให้เกิดตัวอย่างของความไม่ไว้วางใจกันระหว่างประเทศมหาอำนาจทั้งสามแพร่กระจายออกไปและสถานการณ์ยุ่งยากเริ่มปรากฏขึ้นตั้งแต่ปี 1945 กล่าวคือ เมื่อฝ่ายอักษะพ่ายแพ้ไปแล้วก็เกิดสมดุลอำนาจใหม่ของโลกขึ้นมา ชาติตะวันตกมองว่าสหภาพโซเวียตเป็นศัตรู ในอุดมการณ์รายใหม่ อีกฝ่ายหนึ่งก็มีความรู้สึกนี้เช่นเดียวกัน ที่จริงการประชุมที่ยัลตา (Yalta Conference) เป็นการกำหนดสิ่งที่จะเกิดขึ้นในยุโรป แต่สถานการณ์เปลี่ยนไปสู่ความคลางแคลงใจและความเป็นปรปักษ์ระหว่างสงคราม ชาติตะวันตกทำสิ่งที่อาจเป็นการบั่นทอนสหภาพโซเวียต ขณะที่สหภาพโซเวียตเองก็ทำทุกวิถีทางที่จะสร้างความอ่อนแอให้กับชาติตะวันตกพร้อมกับสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถานะภาพของตนในยุโรปตะวันตก

สถานการณ์ในตะวันตกยุ่งเหยิงจากความจริงที่ว่าขบวนการปลดปล่อยจำนวนมากที่เคยต่อสู้กับฝ่ายอักษะกลายเป็นนิยมแนวคิดฝ่ายซ้ายและเข้าข้างโซเวียต มีการปราบปราม (อย่างโหดเหี้ยม) ในกรีซ บ่อนทำลายในอิตาลีและจำกัดสิทธิในฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม ขบวนการดังกล่าวกลับแบ่งบานในเอเชียและในเวลาต่อมาก็นำไปสู่ความขัดแย้งกับประเทศมหาอำนาจจักรวรรดิในเกาหลี เวียดนามและจีน

จักรวรรดิล่มสลาย

ในสถานการณ์การแบ่งแยกอุดมการณ์แบบใหม่และการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดท่ามกลางความขัดแย้ง อีกกระบวนการหนึ่งก็ทวีความเข้มข้นมากขึ้น อาณานิคมของยุโรปหลายแห่งได้รับอนุญาตให้ปกครองตนเอง รวมถึงสิทธิและความรับผิดชอบต่างๆ ดังนั้น เมื่อชาติยุโรปอ่อนแรงลงก็เป็นเพียงการรอคอยเวลาก่อนที่จะเปลี่ยนจากการปกครองของจักรวรรดิไปสู่รัฐเอกราชที่มีสิทธิในตนเอง จอร์แดนเป็นประเทศแรก (อิสราเอลและซีเรียก็ปรากฏขึ้นจากดินแดนที่จัดตั้งขึ้นนี้ด้วย) อินเดีย (และปากีสถาน) เป็นก้าวที่สำคัญยิ่งขึ้น สถานการณ์เช่นนี้ยังมีอยู่ในเอเชียช่วงทศวรรษ 1950 และในแอฟริกาช่วงทศวรรษ 1960 ระเบียบโลกแบบใหม่เกิดขึ้นจากความย่อยยับของแบบเก่า

ลำดับเหตุการณ์ ค.ศ. 1922-1945

1922

27 ตุลาคม การสวนสนามในกรุงโรมเริ่มขึ้น นำไปสู่การที่มุสโสลินีและพรรคฟาสซิสต์ ยึดอำนาจในอิตาลี

1931

18 กันยายน ญี่ปุ่นยึดครองเมืองมุกเดน จดชนวนขัดแย้งกับจีน

1933

30 มกราคม ฮิตเลอร์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น นายกรัฐมนตรีของเยอรมนี

1934

26 มกราคม เยอรมนีกับโปแลนด์ลงนาม ในข้อตกลงไม่รุกรานกัน
5 พฤษภาคม ข้อตกลงไม่รุกรานกันระหว่าง โปแลนด์กับโซเวียตได้รับการทบทวนใหม่

1935

18 มิถุนายน ในข้อตกลงทางการทหารเรือ ระหว่างอังกฤษ-เยอรมนี มีการกำหนดขนาด เรือไว้ชัดเจน

1936

7 มีนาคม ไอร์แลนด์ตกอยู่ใต้อำนาจทหารอีกครั้ง
18 กรกฎาคม สงครามกลางเมืองสเปนเริ่มขึ้น
25 พฤศจิกายน เยอรมนีกับญี่ปุ่นลงนาม ในข้อตกลงต่อต้านคอมมิวนิสต์ของโซเวียต

1937

7 กรกฎาคม ญี่ปุ่นทำสงครามกับจีน
6 พฤศจิกายน อิตาลีเข้าร่วมในข้อตกลง ต่อต้านคอมมิวนิสต์ของโซเวียต
12 พฤศจิกายน นครเซี่ยงไฮ้ถูกหน่วยโจโจม ของญี่ปุ่นเข้ายึดครอง
13 ธันวาคม เมืองนานกิงตกเป็นของกองทัพญี่ปุ่น

▼ ปี 1933 ฮิตเลอร์ซึ่งเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คนใหม่ถ่ายภาพกับสมาชิกพรรคนาซี

1938

12 มีนาคม กองทหารเยอรมันเข้ายึดครอง ออสเตรีย
20 กันยายน สหภาพโซเวียตประกาศจะช่วย เหลือชาวเช็กหากฝรั่งเศสร่วมสนับสนุนด้วย
21 กันยายน อังกฤษและฝรั่งเศสยืนยัน ให้ชาวเช็กส่งมอบแคว้นซูเดเทนแลนด์
29 กันยายน การประชุมที่มิวนิกมีการหารือ เกี่ยวกับสถานการณ์ในเช็ก
1 ตุลาคม กองทัพเยอรมันเข้ายึดครองแคว้น ซูเดเทนแลนด์
2 ตุลาคม กองทัพโปแลนด์เข้ายึดครองเมือง เทชเชนของเชโกสโลวะเกีย

1939

14 มีนาคม สโลวะเกียประกาศเอกราชจาก เยอรมนี ขณะที่กองทัพเยอรมันเข้ายึดครอง ดินแดนเช็ก
22 มีนาคม เยอรมนียึดครองเมืองเมเมล จากลิทัวเนีย
30 มีนาคม โปแลนด์ยอมรับการรับรองของ อังกฤษ
7 เมษายน อิตาลียึดครองแอลเบเนีย
13 เมษายน ฝรั่งเศสเสนอการรับรองแก่โปแลนด์
17 เมษายน สหภาพโซเวียตขอทำข้อตกลง กับฝรั่งเศสและอังกฤษ
28 พฤษภาคม ญี่ปุ่นและสหภาพโซเวียต ปะทะกันที่แมนจูเรีย
9 มิถุนายน เยอรมนีลงนามข้อตกลงไม่ รุกรานกันกับเอสโตเนียและลัตเวีย
24 กรกฎาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ ต่างประเทศของสหภาพโซเวียตประชุมกับ มหาอำนาจตะวันตกเกี่ยวกับความก้าวร้าว ของเยอรมนี

▼ กองทหารอิตาลี 3,000 คนที่ถูกส่งไปปฏิบัติการทาง อากาศในสงครามยึดครองแอลเบเนีย

5 สิงหาคม อังกฤษและฝรั่งเศสส่งคณะ ผู้แทนไปยังสหภาพโซเวียตทางเรือ

17 สิงหาคม สหภาพโซเวียตขอทำสนธิสัญญา ว่าด้วยการไม่รุกรานกันกับเยอรมนี

23 สิงหาคม ข้อตกลงไม่รุกรานกันระหว่าง เยอรมนีกับสหภาพโซเวียตได้รับการลงนาม ที่กรุงมอสโก ขณะที่ฝรั่งเศสและอังกฤษได้รับ รายงานเกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการแบ่งแยก โปแลนด์

25 สิงหาคม อังกฤษและโปแลนด์ลงนามการ เป็นพันธมิตรความร่วมมือระหว่างประเทศ

1 กันยายน เยอรมนีและโปแลนด์ประกาศ สงครามกัน

3 กันยายน อังกฤษประกาศสงครามกับเยอรมนี
17 กันยายน กองทหารโซเวียตเคลื่อนเข้าสู่ ทางตะวันออกของโปแลนด์

30 พฤศจิกายน สงครามฤดูหนาว หรือ สงครามระหว่างโซเวียตกับฟินแลนด์เริ่มขึ้น

1940

19 มกราคม ฝรั่งเศสและอังกฤษยกเลิก แผนการจัดส่งกองทหารไปช่วยเหลือ ฟินแลนด์ แต่ในเดือนมีนาคม ฟินแลนด์และ สหภาพโซเวียตก็เจรจาสงบศึกกันได้
9 เมษายน เยอรมนีเริ่มทำสงครามกับ เดนมาร์กและนอร์เวย์

10 พฤษภาคม เยอรมนีเริ่มทำสงครามกับ เนเธอร์แลนด์และเบลเยียม ซึ่งรวมถึงฝรั่งเศส ในเวลาต่อมาด้วย

10 มิถุนายน มุสโสลินีแห่งอิตาลีประกาศ สงครามกับฝรั่งเศสและอังกฤษ

15 มิถุนายน สหภาพโซเวียตเริ่มยึดครอง เอสโตเนีย ลัตเวีย และลิทัวเนีย

22 มิถุนายน ฝรั่งเศสยอมแพ้ให้เยอรมนี

▼ กองทหารฟินแลนด์ซึ่งเรียกกันว่า "ทหารปีศาจ" ใช้ก็ อย่างคล่องแคล่ว พรางตัวอยู่ในหุบดงหลวมสีขาว

▲ พนักงานดับเพลิงอาสา กำลังช่วยกันดับไฟที่โผล่ในลอนดอน หลังการโจมตีทางอากาศของเยอรมนี ปี 1940

13 กันยายน อิตาลีเริ่มทำสงครามกับอียิปต์
27 กันยายน เยอรมนี อิตาลีและญี่ปุ่นลงนามในข้อตกลงไตรภาคี
28 ตุลาคม อิตาลีรุกเข้าไปในกรีซ

1941

6 เมษายน เยอรมนีทำสงครามกับยูโกสลาเวีย ขณะที่การโจมตีกรีซยังดำเนินต่อไป
27 เมษายน กรุงเอเธนส์ตกเป็นของเยอรมนี
22 มิถุนายน เยอรมนีบุกเข้าไปในสหภาพโซเวียต
19 กันยายน เมืองเคียฟตกเป็นของเยอรมนี
5 ธันวาคม เยอรมนีต้องยุติการโจมตีกรุงมอสโกไว้ชั่วคราว
7 ธันวาคม เครื่องบินญี่ปุ่นโจมตีฐานที่มั่นของสหรัฐฯ ที่อาวเพิร์ล ส่งผลให้สหรัฐฯ ประกาศสงครามกับญี่ปุ่น
8 ธันวาคม อังกฤษประกาศสงครามกับญี่ปุ่น หลังการโจมตีฐานที่มั่นหลายแห่งในมหาสมุทรแปซิฟิก
11 ธันวาคม เยอรมนีและอิตาลีประกาศสงครามกับสหรัฐฯ

1942

15 กุมภาพันธ์ ดินแดนของอังกฤษในสิงคโปร์ที่ 'ไม่อาจฝ่าไปได้' ตกเป็นของญี่ปุ่น ตามที่คาดการณ์ไว้
6 พฤษภาคม ฟิลิปปินส์ยอมแพ้แก่กองทัพญี่ปุ่น
23 ตุลาคม กองกำลังฝ่ายอักษะพ่ายแพ้ที่สมรภูมิเอล อลาเมน ทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกา
11 พฤศจิกายน ดินแดนตอนใต้ของฝรั่งเศสถูกอิตาลีและเยอรมนียึดครอง
19 พฤศจิกายน สหภาพโซเวียตทำสงครามปิดล้อมกองทัพเยอรมันในสตาลินกราด

1943

31 มกราคม ทหารเยอรมันในสตาลินกราดยอมแพ้
12 พฤษภาคม กองกำลังฝ่ายอักษะพ่ายแพ้

▲ ทหารโซเวียตในการปิดล้อมเมืองเลนินกราด ปี 1943 ก่อนหน้าเยอรมนียุติการปิดล้อมไม่นานนัก

ที่แอฟริกา

5 กรกฎาคม กองทัพเยอรมันที่โจมตีเมืองเคิร์สก์พ่ายแพ้แก่กองทัพโซเวียต
10 กรกฎาคม กองกำลังฝ่ายสัมพันธมิตรเคลื่อนพลเข้าสู่ซิดนีย์
26 กรกฎาคม มุสโสลินีลาออก มาร์แชล บาโดกลิโอ ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน
25 สิงหาคม ลอร์ดเมิร์ทแบตเทน บัญชาการรบในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเตรียมการโจมตีพม่า
3 กันยายน อิตาลียอมแพ้แก่สหรัฐฯ
23 กันยายน เยอรมนีสถาปนาสาธารณรัฐสังคมนิยมอิตาลีขึ้นทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี
6 พฤศจิกายน สหภาพโซเวียตยึดเมืองเคียฟกลับคืนได้

1944

6 มกราคม โซเวียตยกทัพข้ามเส้นพรมแดน 1939 เข้าสู่โปแลนด์
22 มกราคม ฝ่ายสัมพันธมิตรล้มเหลวในการปฏิบัติการในอันซิโหลหลังแนวตั้งรับฝ่ายอักษะ
27 มกราคม ยุติการปิดล้อมเมืองเลนินกราด
7 มีนาคม กองทัพญี่ปุ่นเริ่มโจมตีอังกฤษในพม่า
23 มีนาคม เยอรมนีเข้ายึดครองฮังการีและจัดตั้งรัฐบาลที่เข้าข้างฝ่ายเยอรมัน
17 พฤษภาคม อังกฤษเริ่มทำสงครามในพม่า
4 มิถุนายน ฝ่ายสัมพันธมิตรเข้ายึดกรุงโรม
6 มิถุนายน การยกพลขึ้นบก (ดี-เดย์) ที่นอร์ม็องดี
22 มิถุนายน สหภาพโซเวียตเริ่มการโจมตีในปฏิบัติการบาเกรชัน
20 กรกฎาคม ข้าราชการล้มเหลวในการลอบสังหารฮิตเลอร์
15 สิงหาคม กองกำลังฝ่ายสัมพันธมิตรเคลื่อนเข้าสู่ดินแดนตอนใต้ของฝรั่งเศส
25 สิงหาคม กองกำลังฝ่ายสัมพันธมิตรปลดปล่อยกรุงปารีส

▲ ผู้รอดชีวิตจากค่ายกักกันที่เอาชวิทซ์มองผ่านรั้วลวดหนาม ปี 1945

31 สิงหาคม สหภาพโซเวียตเข้ายึดกรุงบูคาเรสต์
16 กันยายน กองทัพโซเวียตเข้ายึดกรุงโซเฟีย
19 ตุลาคม ฟินแลนด์ลงนามในสนธิสัญญาสงบศึกกับสหภาพโซเวียต
20 ตุลาคม การปลดปล่อยกรุงเบลเกรด
16 ธันวาคม กองทัพเยอรมันตอบโต้การโจมตีในปาอาร์เดนส์

1945

2 มกราคม พื้นที่ร้อยละ 90 ของเมืองนูเรมเบิร์กถูกทำลายจากการโจมตีทางอากาศของฝ่ายสัมพันธมิตร
17 มกราคม กองทัพโซเวียตเข้ายึดกรุงวอร์ซอ
26 มกราคม ทหารโซเวียตปลดปล่อยค่ายกักกันที่เอาชวิทซ์
3 กุมภาพันธ์ ทหารอเมริกันเริ่มโจมตีเพื่อยึดกรุงมะนิลาคืนจากญี่ปุ่น
4 กุมภาพันธ์ การประชุมยัลตาเริ่มขึ้นเพื่อพิจารณาสันติภาพหลังสงคราม
13 กุมภาพันธ์ เมืองบูดาเปสต์ยอมแพ้แก่กองทัพโซเวียต
19 กุมภาพันธ์ การรบที่เกาะอิโวจิมาเริ่มขึ้น
13 เมษายน กองทัพโซเวียตปลดปล่อยกรุงเวียนนา
23 เมษายน กองทหารโซเวียตเคลื่อนเข้าสู่กรุงเบอร์ลิน
28 เมษายน มุสโสลินีถูกฝ่ายหัวรุนแรงจับกุมและถูกประหารชีวิต
30 เมษายน ฮิตเลอร์ทำอัตวินิบาตกรรม
8 พฤษภาคม เยอรมนียอมแพ้
17 กรกฎาคม การประชุมที่พอตสดัมเริ่มขึ้น
6 สิงหาคม สหรัฐฯ ทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรก ที่เมืองฮิโรชิมา อีก 3 วันถัดไปก็ทิ้งอีกลูกหนึ่งที่เมืองนางาซากิ
8 สิงหาคม โซเวียตประกาศสงครามกับญี่ปุ่น
14 สิงหาคม ญี่ปุ่นยอมแพ้

จักรวรรดิอังกฤษ

อังกฤษเป็นจักรวรรดิใหญ่ที่สุดในโลก ช่วงเวลาไม่กี่ปีของทศวรรษ 1930 เป็นบทพิสูจน์ความสุขและความทุกข์ไปพร้อมกัน จักรวรรดิประสบปัญหายุ่งยากในการดูแลความสงบเรียบร้อยและยังมีความท้าทายในการรักษาอำนาจปกครองของตนเอาไว้ ทั้งยังต้องเผชิญกับการเพิ่มขึ้นของขบวนการเรียกร้องการปกครองตนเอง ขณะเดียวกันอังกฤษก็เข้าถึงแหล่งทรัพยากรในทวีปห่างไกลได้โดยง่าย สงครามทำให้ลักษณะตรงข้ามกันนี้ดำเนินต่อไป การที่จักรวรรดิต้องป้องกันไม่ว่าจะเป็นมอลตาหรือคาบสมุทรมาเลย์ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดมหาศาลต่อทรัพยากรของอังกฤษเองในช่วงปี 1939-1940 อย่างไรก็ตาม เมื่อจักรวรรดิเริ่มเคลื่อนทัพ อังกฤษก็ต้องนำเอากำลังคนและทรัพยากรจำนวนมากออกมาใช้ ในปี 1941 ปริมาณคนและทรัพยากรมหาศาลนี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อการสกัดกั้นชัยชนะที่ไหลบ่าของฝ่ายอักษะและเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้เป็นตรงกันข้าม เยอรมนียอมเสี่ยงเพื่อให้ได้ชัยชนะอย่างรวดเร็ว แต่สำหรับอังกฤษ トラบเท่าที่แผ่นดินแม้อยู่ยับยั้งความช่วยเหลือมาให้ ก็สามารถรับมือกับความขัดแย้งได้ยาวนานกระทั่งได้ชัยชนะสมบูรณ์แบบ

▲ แอนโทนี เอเดน (Anthony Eden) รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศอินเดียในค่ายที่อียิปต์ใกล้ๆ ที่ระมัด เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 1940

◀ ทหารอังกฤษสวนสนามไปตามถนนอาเดน (Aden) ซึ่งเป็นท่าเรือยุทธศาสตร์และด่านหน้าของจักรวรรดิ ในการควบคุมเส้นทางการขนส่งสำคัญไปยังคลองสุเอซ (Suez) สิ่งที่ยึดกันของกองกำลังเสริม ทางบกขาสันติภาพ และหน่วยกะโหล เป็นภาพแปลกตาที่ปรากฏขึ้นในช่วงต้นของสงคราม

อังกฤษในยามสงคราม

อังกฤษคิดถูกที่ประเมินว่าตนยังไม่พร้อมจะเข้าสู่สงครามในปี 1939 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอยู่หลายปี เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ทางการทูตและความไว้วางใจกันที่มีมาเป็นเวลานานกับฝรั่งเศสมากกว่าเยอรมนี อันหมายความว่ากองทัพอังกฤษยังไม่พร้อม

การที่เยอรมนีผนวกดินแดนออสเตรีย แล้วขยายไปยังเชโกสโลวะเกียในปี 1938 เร่งให้อังกฤษต้องตรวจสอบความพร้อมของกองทัพ ในเดือนมีนาคม 1939 ขณะที่เยอรมนีกำลังเข้าครอบครองส่วนที่เหลือของประเทศเชโกสโลวะเกีย กองกำลังรักษาดินแดน (Territorial Army) ก็เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นสองเท่าและในเดือนเมษายน 1939 ก็มีการนำรูปแบบการเกณฑ์ทหารแบบจำกัดมาใช้ แม้ขณะนั้นอังกฤษจะยังไม่พร้อมเข้าสู่สงครามก็ตาม ขณะที่ทหารประจำการในกองทัพก็ขยายขึ้นในราว 212,000 นายในฤดูร้อนปี 1939

แผนการเบื้องต้นคือการระดมพลเพื่อเปิดฉากสงครามในฝรั่งเศสเพื่อช่วยเหลือการรบในชายแดนด้านตะวันออกเช่นเดียวกับที่เคยทำในปี 1914 กองกำลังจู่โจมของอังกฤษ (British Expeditionary Force, BEF) ประกอบด้วยหน่วยทหารที่ดีที่สุดเท่าที่จะมีได้และบางหน่วยก็มียุทธโศกกรรมที่ก้าวหน้า แต่ความพ่ายแพ้ที่เกิดขึ้นกับกองกำลังดังกล่าวในปี 1940 ทำให้เกิดความเสียหายและความสามารถในการรบของอังกฤษตกต่ำลงไม่น้อย

▼ ทหารกองกำลังจู่โจมของอังกฤษบนเรือที่ออกเดินทางไปยังฝรั่งเศสตั้งแต่สงครามเริ่มต้นขึ้น

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่เกิดจากการส่งกองทหารไปปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกองทัพฝรั่งเศสคือการที่อิตาลีเข้าร่วมสงครามในเดือนมิถุนายน 1940 สร้างปัญหายุ้งยากให้แก่อังกฤษ เนื่องจากขอบเขตการขยายวงกว้างขึ้น รวมถึงแถบเมดิเตอร์เรเนียนและแอฟริกา (แอฟริกาตะวันออกและลิเบียมีเรือจักรภพของอิตาลีอยู่หลายแห่ง) ซึ่งก็เท่ากับว่าในช่วงสั้นๆ อังกฤษต้องขยายการป้องกันไปยังกรีซ (ซึ่งกำลังคุกคามอียิปต์) อันเป็นผลมาจากการคุกคามของฝ่ายอักษะการยอมแพ้ของฝรั่งเศสและการทำสงครามของฝรั่งเศสเซตวีซี (Vichy regime) ในแอฟริกาเหนือและซีเรีย อุปายของเยอรมันในอิรักและสงครามของอิตาลีในแอฟริกา ซึ่งทั้งหมดเกิดขึ้นในขณะที่อังกฤษกำลังถูกโจมตีทางอากาศและภาคตะวันตกของฝรั่งเศสก็กลายเป็นฐานทัพเรือ (U-boat) และเครื่องบินจู่โจมของเยอรมัน ต่อมาญี่ปุ่นก็มาร่วมสร้างความวุ่นวาย ความตึงเครียดเริ่มปรากฏขึ้น ขณะที่ทรัพยากรสำหรับการรบต่อเนื่องเริ่มขาดแคลนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ยุทธปัจจัยและกำลังพล

อังกฤษขอให้สหรัฐฯ สนับสนุนยุทธปัจจัย รวมทั้งช่วยระดมทุนเพื่อทำสงครามตลอดจนสนับสนุนกำลังพลแก่เรือจักรภพ มีการนำมาตรการหลายประการมาใช้เพื่อให้ชนะใจสหรัฐฯ ไม่ว่าจะเป็นการสั่งซื้อ

▲ ความพ่ายแพ้ของกองกำลังจู่โจมของอังกฤษและการถอนทหารอย่างสิ้นหวังจากชายหาดในเมืองดันเคิร์ก (Dunkirk) ทำให้ชาวอังกฤษชอกช้ำใจมาก

สินค้าจำนวนมากจากผู้จัดจำหน่ายชาวอเมริกัน และอังกฤษยังยอมปล่อยให้เช่าเรือจักรภพหลายแห่งในแถบแคริบเบียนเพื่อแลกกับเรือพิฆาตลำสมัยจากกองทัพเรือสหรัฐฯ 50 ลำ ดังนั้น ในเดือนมีนาคม 1941 อเมริกาก็ออกกฎหมายว่าด้วยการให้กู้ยืมและการให้เช่า (the Lend-Lease Bill) ที่จะช่วยให้อังกฤษมียุทธปัจจัยจำนวนมาก (มากกว่ายุทธภัณฑ์ตามสัญญาให้กู้-ให้เช่าที่สหรัฐฯ ทำกับสหภาพโซเวียตถึง 3 เท่า) จำนวนเงินสูงที่ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทันทีเมื่ออังกฤษกู้เงินจำนวนมากจากสหรัฐฯ ในปี 1946 ซึ่งอังกฤษเพิ่งจะชำระหนี้จำนวนดังกล่าวได้หมดไปเมื่อปี 2006 ขณะเดียวกันเรือจักรภพก็มีส่วนช่วยระดมทุนดังที่แคนาดาเสนอความช่วยเหลือด้านยุทธปัจจัยเป็นเสื้อผ้าและอาหาร

กำลังพลก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ ยาก มักจะมีการยืนยันว่าอังกฤษยืนหยัดเพียงลำพัง แต่นับว่าทางไกลความจริงมาก เพราะอังกฤษต้องได้รับการสนับสนุนจากเรือจักรภพและอาณานิคม

แคนาดา

ประเทศในเรือจักรภพแห่งแรกที่เริ่ม

เคลื่อนไหวคือแคนาดา ด้วยการส่งหน่วยทหารไปยังอังกฤษ เรียกระดมพลเข้าประจำการในแคนาดาในต้นปี 1940 และอนุญาตให้อาสาสมัครแจ้งความจำนงค์ไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศ การตอบรับเกิดขึ้นล้นหลาม มีชาวแคนาดานับหมื่นคนลุกขึ้นมาจับอาวุธและสมัครไปร่วมรบในดินแดนห่างไกล ในที่สุดความต้องการก็มีมากกว่าปัจจัยสนับสนุน ดังนั้น ในเดือนเมษายน 1942 รัฐบาลจึงเสนอวิธีการเกณฑ์ทหารแบบใหม่ที่รวมไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศ การต่อต้านของแคว้นควิเบกและความขัดแย้งทางการเมือง ทำให้แผนการดังกล่าวล้มเหลวแม้จะมีการออกกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติงานในต่างประเทศเมื่อเดือนพฤศจิกายน 1944 ก็ตาม ในที่สุดทหารเกณฑ์ประมาณ 13,000 นายก็ถูกส่งไปประจำการนอกแคนาดาซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนทหารแคนาดาที่ร่วมรบในสงคราม กล่าวคือมีทหาร 800,000 นายประจำการในกองทัพระหว่างสงคราม ในจำนวนนั้น 370,000 นายอยู่ในยุโรปและเสียชีวิตไป 83,000 นาย

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์และแอฟริกาใต้

สถานการณ์คล้ายกับที่กล่าวถึงข้างต้นเกิดขึ้นในออสเตรเลียซึ่งมีการเกณฑ์ทหารขึ้นในประเทศและมีหน่วยทหารอาสาสมัครไปร่วมรบในต่างประเทศ รัฐบาลออสเตรเลียใช้ชั้นเชิงอีกเล็กน้อยในการเกณฑ์ทหาร กล่าวคือในปี 1943 ปาปัวนิวกินีได้รับการประกาศให้เป็นดินแดนของออสเตรเลีย จึงมีการนำการเกณฑ์ทหารไปใช้ซึ่งรวมไปถึง

▼ เด็กๆ ชาวอังกฤษประมาณ 10,000 คนหลบภัยไปสู่เครือจักรภพอังกฤษ ในภาพเป็นกลุ่มที่ลงเรือมุ่งหน้าไปยังแคนาดา

หมู่เกาะใกล้เคียง ส่วนนิวซีแลนด์นั้นเมื่อแรกก็มีหลักเกณฑ์แบบเดียวกัน โดยการส่งอาสาสมัครไปร่วมรบในต่างประเทศและมีการเกณฑ์ทหารขึ้นในประเทศ แต่ในเดือนมิถุนายน 1942 มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ทหารเกณฑ์ที่อายุเกิน 21 ปีสามารถไปรบในต่างประเทศได้

แอฟริกาใต้ซึ่งประกาศสงครามกับเยอรมนีเมื่อวันที่ 5 กันยายน 1939 มีการเมืองซับซ้อนในประเทศที่ต้องแก้ไขให้ลุล่วง กองทัพขนาดย่อมที่มีทหารประจำการ 3,300 นายซึ่งสนับสนุนภารกิจโดยทหารกองหนุนนั้น ถือว่าไม่เพียงพอ แต่อสาสมัครจำนวนมากที่ไปร่วมรบในแอฟริกาเหนือ มีเพียงคนผิวขาวเท่านั้นที่ได้รับการพิจารณาให้ไปรบในแนวหน้า ขณะเดียวกัน ข้อตกลงของอาสาสมัคร

▲ กองพันทหารในสังกัดกรมทหารโดกรา (Dogra) ที่ 17 แห่งกองทัพอินเดียกำลังข้ามทะเลสาบระหว่างปฏิบัติการใกล้สิงคโปร์ในเดือนธันวาคม 1941

เหล่านี้ก็ได้รับการปรับปรุงในเดือนมีนาคม 1940 เพื่อให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในแนวหน้าได้ด้วย

อินเดีย

ความช่วยเหลือที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการเข้าร่วมของอินเดีย กล่าวคือ กองทัพอินเดียซึ่งมีชาวยุโรปบริหารการอยู่เป็นจำนวนมากนั้น เคยมีบทบาทสำคัญยิ่งมาแล้วในสงครามครั้งก่อนและในปี 1939 ก็เริ่มมีการส่งกองทหารอาสาสมัครไปปฏิบัติหน้าที่ในดินแดนห่างไกลอย่างอียิปต์ แอฟริกาตะวันออกและเอเชีย ที่จริงกองทัพอินเดียควรจะยังเป็นกองทหารที่เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แต่เนื่องจากสัดส่วนของทหารยุโรปลดลงอย่างมากตลอดเวลาที่สงครามดำเนินไป ทั้งนี้ทหารยุโรปเคยมีความจำเป็นเสมอในอดีตที่ผ่านมา กระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในช่วงทศวรรษ 1920 ที่ให้มีการฝึกทหารอินเดีย 'โครงการเพิ่มความเป็นอินเดียในกองทหาร 8 กอง' (Eight Unit Scheme of Indianization) ที่มีมาก่อนหน้านี้ (ด้วยการจัดตั้งกรมทหารที่มีนายทหารเป็นชาวอินเดีย) ได้รับการสนับสนุนให้เพิ่มมากขึ้นหลังปี 1939 เป็นต้น

กองทหารอังกฤษ

เกือบจะคิดไปได้ว่าชัยชนะในปี 1918 นั้นทำให้เกิดปฏิกิริยาด้านลบต่อการบัญชาการตามลำดับชั้นของทหารอังกฤษ นวัตกรรมสำคัญๆ เกือบทั้งหมดที่มีส่วนในการทำให้เยอรมันพ่ายแพ้และองค์ประกอบพื้นฐานของสงครามยุคใหม่ทั้งหมดจะถูกกวาดไว้ได้พรม ขณะเดียวกันก็มีเพียงเงินจำนวนน้อยนิดสำหรับใช้เพื่อการบำรุงสิ่งที่มาในอดีตหรือราชนาวิ

สิ่งนี้อาจหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะกองทัพในระหว่างสงครามนั้นอยู่ภายใต้การบัญชาการเด็ดขาดของกลุ่มบุคคลที่สมาชิกของกลุ่มนั้นมองว่าตนเป็นทั้งข้าราชการและสุภาพบุรุษ พวกเขาได้รับการศึกษาจากโรงเรียนเอกชน ตามมาด้วยการศึกษาที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดหรือมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ทั้งยังอยู่ในตระกูลที่มีเครือญาติเกี่ยวดองใกล้ชิด (หลายตระกูลรับราชการต่อเนื่องมาร้อยปี) แอสติง ลีส์-สมิธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากพรรคแรงงานทำให้เกิดความวุ่นวายในสภาผู้แทนราษฎรในเดือนมีนาคม 1938 ด้วยการกล่าวว่า "บัดนี้กองทัพกลายเป็นจักรกลขนาดใหญ่ และปัญหาที่เด่นชัดอย่างหนึ่งไม่ใช่การหาจำนวนนายทหารที่เหมาะสมซึ่งอาจแก้ไขได้

▼ ทหารขับเครื่องบินทิ้งระเบิดในชุดอุปกรณ์สำหรับที่สูง ปีนกลและร่ม ในปี 1940

แต่เป็นการหานายทหารที่มีความคิดแบบจักรกลและวิทยาศาสตร์ซึ่งกองทัพที่กำลังเติบโตต้องการ มีอยู่แหล่งหนึ่งที่ผลิตชายหนุ่มนับพันคนที่มีความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และจักรกลถูกผลิตออกมาทุกๆ ปี ผมหมายถึงโรงเรียนมัธยม"

ความเฉื่อยชา

ระบบที่ตายตัวซึ่งถูกสั่นไหวด้วยการขาดแคลนเงินและการจำใจปรับเปลี่ยนเป็นเหตุให้เกิดความเฉื่อยชา หน่วยป้องกันภัยทางอากาศถูกลดให้เป็นแผนกย่อยในกระทรวงกลาโหมและได้รับยุทธโธปกรณ์ที่ล้าสมัยของเก่าแล้ว หน่วยยานเกราะก็ลดขนาดและในปี 1931 ก็ถูกลดความสำคัญลงอย่างถึงที่สุด

ทหารหลายคนคิดว่าสงครามต่อไปน่าจะรบกันบนดินแดนห่างไกล ซึ่งอาจมาจากการแย่งกันครอบครองอาณานิคม ทำให้ภารกิจในการขนส่งและป้องกันทหารราบติดอาวุธอย่างเบาเป็นของทหารเรือก็น่าจะเพียงพอแล้ว ขณะที่อีกไม่มากนักเห็นว่าสงครามขนาดใหญ่ที่รวมเอาอังกฤษเข้าไปด้วยอาจเกิดขึ้นในยุโรปไม่นานนับแต่การสูญเสียที่ผ่านมา ดังนั้น เมื่อเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าสงครามดังกล่าวอาจเกิดขึ้น การลงทุนกับกองทัพอากาศและกองทัพเรือจึง

▲ เซอร์วิลเลียม เอ็ดมุนด์ ไอรอนไซด์ หัวหน้าคณะเสนาธิการของจักรวรรดิบริติชเดินไปตามถนนดาวนิงในกรุงลอนดอน เมื่อปี 1939

ถูกจัดให้มีความสำคัญอันดับต้นๆ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับการป้องกันมาตุภูมิ

การปรับปรุงให้ทันสมัย

ก้าวแรกที่สำคัญยิ่งของการเดินทางสู่การสร้างกองทัพให้ทันสมัยเกิดขึ้นในปี 1932 จากการละทิ้งกฎ 10 ปี (Ten Year Rule) ภายใต้ระดับของการใช้จ่ายที่มีสมมติฐานว่าจะไม่มีสงครามใหญ่เกิดขึ้นกำกับอยู่ การละทิ้งกฎดังกล่าวช่วยแก้ปัญหาค่าขาดแคลนงบประมาณของกองทัพซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้เงินที่กู้ยืมมา มีการเพิ่มงบประมาณจำนวนมากให้กับราชนาวิเพื่อให้คงความเหนือกว่ากองทัพเรืออื่นๆ เอาไว้ได้ และมีการเพิ่มความช่วยเหลือทางการเงินให้แก่กองทัพอากาศเพื่อให้มีสมรรถภาพเทียบเคียงกับกองทัพอากาศเยอรมัน แม้ว่า การฝึกฝนกำลังพลจะถูกชะงักไปก็ตาม ที่จริงแล้วการเทียบเคียงกลายเป็นความหลงใหลที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจมากกว่าการกำหนดหลักการของนโยบายที่มีเหตุผลอย่างรอบคอบ

เมื่อแรกกองทัพปรากฏขึ้นพร้อมแผนปฏิบัติการไม่มากนัก ซึ่งเท่ากับว่าจนกระทั่งปี 1938 มีกองพลติดอาวุธพร้อมจริงๆ เพียง 2 กองพลซึ่งสามารถปฏิบัติการบนภาคพื้นทวีปได้ ขณะที่เยอรมันเคลื่อนทัพเข้าสู่

โรแลนด์และหีบความสงสัยเกี่ยวกับแนวมายโนต์ (Maginot Line) ขึ้นมาพิจารณา แต่วิกฤตการณ์มิวนิกและการที่เยอรมันเข้ายึดครองเชโกสโลวะเกียเป็นสิ่งบังคับให้อังกฤษต้องเพิ่มหน่วยทหารและให้สัญญากับชาวฝรั่งเศสว่ากองพลที่เพิ่มขึ้นจะทำให้ชาวเช็กพ่ายแพ้ให้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งหมายความว่ามีกองพลอยู่ถึง 32 กองพลที่พร้อมปฏิบัติการในปีแรกของสงคราม

การโยนเงินไปยังปัญหาใช้ว่าจะปรับปรุงกองทัพได้เสมอไป ตัวอย่างเช่น ใน

▼ การฝึกฝนกับรถถังใหม่มีความสำคัญมาก ในภาพทหารกำลังได้รับการสอนวิธีเปลี่ยนดินตะขาบในปี 1941

ปี 1938 เห็นได้ชัดว่ากองทัพต้องการแข่งกับยานเกราะ (panzer) ของฮิตเลอร์ จึงตัดสินใจปรับปรุงกองทหารม้าเป็นระบบเครื่องยนต์กลไกด้วยงบประมาณมหาศาล เกราะหุ้มรถเข้ามาแทนที่ม้าในฤดูใบไม้ผลิปี 1938 แต่กว่าจะได้รับยานยนต์จริงๆ ก็กลางปี 1939 แม้จะมีนายทหารต่อต้านการนำเครื่องยนต์กลไกมาใช้ แต่ในที่สุดก็ต้องยอมรับ กระนั้นก็ยังยืนยันว่าหน่วยของตนต้องยังคงซื้อเดิม เครื่องหมายและกลุ่มทหารม้าของตนไว้ อย่างเดียวที่อนุญาตแต่ไม่เต็มใจนักก็คือการรับการฝึกโดยหน่วยรถถัง ในช่วงหนึ่งบนรถเก่าๆ ทหารผู้หนึ่งบันทึกไว้ว่าทหารของเขา "รู้สึกขอบคุณที่ลอร์ดนัฟฟิลด์

▲ ทหารประจำรถถังของกองทัพอังกฤษเดินทางช่วงๆ สถานีรถไฟลอนดอนเพื่อไปยังรถไฟที่บรรทุกรถถังเซอร์ซิล ในเดือนกันยายน ปี 1942

(ผู้ผลิตรถยนต์อังกฤษ ผู้ก่อตั้งบริษัทมอริส มอเตอร์) สำหรับความช้าและการเร่งความเร็วที่แสนยากเย็นของเครื่องยนต์ของเขา" เพราะความบกพร่องเช่นนี้เองที่ทำให้การขับขึ้นอันตรายน้อยลง ทหารม้าส่วนใหญ่ได้รับรถถังเบาวิกเกอร์ (Vickers light tank) ซึ่งเป็นยานยนต์ที่ไม่อยู่กับร่องกับรอยและประกอบได้แย่มากจนทำให้พังจนต้องซ่อมอยู่เสมอ

สถานการณ์ที่พาหนะใช้งานแย่และขาดแคลนรถบรรทุกที่ใช้ขนส่งเสบียงอาหาร เสื้อผ้าและอาวุธยุทธภัณฑ์ไปให้แก่ทหารที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ การเรียกร้องจากแหล่งทรัพยากรพลเรือนในท้องถิ่นเป็นเพียงการแก้บางส่วนของปัญหาเท่านั้น ทั้งยังทำให้เกิดฝันร้ายของการขนส่งเมื่อต้องหาอะไหล่หรือชิ้นส่วนสำรองอีกด้วย

กองทัพที่ได้รับการสนับสนุนและมีเครื่องมือเครื่องมือไม่เพียงพอเช่นนี้เองที่ถูกนำมารวมกันตั้งเป็นกองกำลังจู่โจมเพื่อส่งไปยังฝรั่งเศสในปี 1939 นับว่าเป็นโชคคิของอังกฤษก็เป็นได้ที่การรบดังกล่าวยังไม่เกิดขึ้นจนช่วงต้นฤดูร้อนปี 1940 ซึ่งทำให้ทหารมีเวลาในการฝึก แต่กองทัพก็รู้ว่า แม้กองพลที่มีความแข็งแกร่งและความเป็นมืออาชีพจะมีขนาดเล็ก อุปกรณ์ไม่เพียงพอและขาดการฝึกฝนที่เหมาะสมเช่นเดียวกับหลักการที่เป็นเหมือนอุปสรรคในการฝึกนั้นๆ

นายพลและเสนาธิการ

นายพลอังกฤษมักถูกบรรยายภาพเหมือนคนยึดติดประเพณีอยู่ตลอดเวลา แต่ในความเป็นจริงมีอยู่บ่อยครั้งที่รูปแบบของนายพลเหล่านั้นแสดงลักษณะเฉพาะและการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในบางระดับอีกด้วย

ยศและหน้าที่

ยศพิเศษสัมพันธ์กับหน้าที่พิเศษ จอมพลที่บัญชาการหมู่กองทัพจะรับผิดชอบในปฏิบัติการเฉพาะพื้นที่ พลเอกบัญชาการ

กองทัพ พลโทบัญชาการเหล่าทหาร พลตรีบัญชาการกองพลและพลจัตวาบัญชาการกองพลน้อย (brigades) ทั้งนี้ ยศพลจัตวาเพิ่งมีการนำมาใช้ในปี 1928 ก่อนหน้านั้นยศที่จัดสรรในตำแหน่งนี้คือพันเอกพิเศษ (colonel commandant)

สิ่งที่ปรากฏให้เห็นคือ นายพลและเสนาธิการอังกฤษยังคงใช้รูปแบบในลักษณะเดียวกับเมื่อปี 1918 เครื่องแบบปกติที่ได้รับการตัดเย็บเฉพาะบุคคลมีกระดุมซุบทองและกระเป๋ 4 ใบพร้อมฝารูปเปลือกหอยที่กระเป๋ 2 ใบบน และฝารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่กระเป๋ 2 ใบล่าง เข็มขัดแซมบราวน์ กางเกงขี้น้ำและสวมรองเท้าบูตทหารม้า

อย่างไรก็ตาม ในช่วงปีแรกๆ ของสงครามก็มีการพิจารณาทางเลือกสำคัญส่วนใหญ่เนื่องจากนายทหารระดับสูงรู้สึกสะดวกใจกับการปรับมาตรฐานเครื่องแบบให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นและเพื่อแสดงถึงความแตกต่าง ขณะเดียวกันก็มักจะใช้ความแตกต่างสร้างขวัญและกำลังใจตลอดจนหล่อหลอมอัตลักษณ์ให้แก่หน่วยทหาร ซึ่งหมายความว่าบางครั้งก็มีการพักเครื่องแบบปกติไว้เสียก่อนแล้วหันมานำเครื่องหมายยศมาประดับบนเครื่องแบบสนาม (battledress) แทน เครื่องแบบเหล่านี้มักจะได้รับ การตัดเย็บเฉพาะบุคคลทั้งในแบบยุโรปหรือตะวันออกกลางที่น้ำหนักเบา กว่า แต่ไม่เคยมีชุดฝึกผ้าฝ้ายเนื้อหนา (drill tunic) หรือเสื้อเชิ้ตสีทากีแบบประหยัด เสื้อเชิ้ตสีทากีลาดออ่อนหรือเสื้อคลุมผ้าขนแกะที่

◀ **พลตรี ปี 1940** มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักนับแต่ปี 1918 เป็นต้นมา และยังไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องแบบเท่าใดนัก คุมบนอินทรีนูนแข็งและอินทรีนูนอ่อนล้วนมีคทาไขว้กระบี่ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นกระบี่โค้งของทหารม้าเบาแทน

▶ **พลจัตวา ปี 1941** มีการกำหนดให้พลจัตวาสวมอินทรีนูนแข็งบนเสื้อเชิ้ต (มีการผลิตแบบที่ค่อนข้างเล็กกว่าสำหรับติดบนปกและคอแบบเสื้อเชิ้ต) แต่โดยทั่วไปจะไม่ติดเครื่องหมายใดไว้ที่ปกเสื้อและใช้การแสดงยศบนอินทรีนูนอ่อนเท่านั้น

ใช้สวมทางศีรษะ ขณะที่มีการสวมใส่เสื้อบุชแจ็คเก็ต (bush jacket) เสื้อเชิ้ตสีเขียวชุดฝึกและเสื้อเชิ้ตสีทากีในเอเชียเช่นกัน กางเกงขี้น้ำแบบเป็นทางการของทศวรรษ 1930 ซึ่งเน้นรูปแบบดั้งเดิมที่คับแน่นและความนิยมนุ่งสั้นๆ ของกางเกงกอล์ฟในช่วงสิ้นทศวรรษดังกล่าวค่อยๆ หลีกทางให้กับเครื่องแบบที่คล่องตัวกว่า นั่นคือ กางเกงขายาวแบบสนาม (battledress trousers) กางเกงชุดฝึกขายาวหรือขาสั้นสีทากี

▲ พลเอกเซอร์ เบอร์นาร์ด แอล. มอนต์โกเมอรี ที่กองบัญชาการรบที่ 8 ของอังกฤษในตรีโปลี (Tripoli) เดือนกรกฎาคม 1943

เช่นเดียวกับการสวมชุดคลุมสั้นของทหารม้าและเสื้อคลุมหนาแบบดั้งเดิมของอังกฤษ ซึ่งเป็นชุดคลุมสั้นที่มีกระดุม 2 แถวที่หน้าอก

หมวก

หมวกเครื่องแบบปกติที่มีแถบสีแดงเป็นสามัญมาก เข็มประดับที่มีรูปสิงโตเหนือมงกุฎทองคำบนหมวกผ้าสีแดงสำหรับพลจัตวา หรือสิงโตบนดาวและคทา รูปแบบนี้ยังถูกนำไปปรับใช้ทั่วไปโดยไม่มีการออกเป็นคำสั่ง สิ่งต่างออกไปคือ นายพลในเอเชียใช้หมวกปีก (slouch hat) ขณะที่นายพลในยุโรปเลือกใช้หมวกปกติที่นำแผ่นรองเสริมความแข็งแรงออกหรือหมวกหนีบที่มีสีตามหน่วยหรือสังกัดเดิม นายพลที่บังคับบัญชาหน่วยของชาติหนึ่งๆ จะใช้หมวกของหน่วยนั้น ไม่ว่าจะเป็นหมวกกลม (Tam O'Shanter) หรือหมวกครอบ (bonnet) ของชาวสกอต หมวกสีเหลี่ยมของชาวโปแลนด์ หรือหมวกปีกของชาวกรีก ขณะที่นายพลของอินเดียในช่วงสงครามเริ่มต้นก็สวมหมวกกะโหล่ (domed sun helmet)

เครื่องหมาย

เครื่องหมายยศส่วนมากแสดงไว้บนอินทรีนูน จอมพลประดับตราดงาม

บนพื้นสีแดงสดประกอบมงกุฎปักคันทอง (มงกุฎกษัตริย์หรือมงกุฎจักรวรรดิประกอบมาลาผ้าสีแดง) พร้อมข้อโบ้ไม้โอบรอบคทาจอมพลไขว้ (ซึ่งลดขนาดลงเพื่อให้วางได้พอดีในข้อโบ้ไม้) พลเอกมีมงกุฎเช่นกัน ต่ำลงมาเป็นดาว 1 ดวงกับกระบี่ทหารม้าเบาไขว้คทาที่ทำยอินทรีนูน (จอมพลเคยใช้เครื่องหมายนี้มาก่อนหน้านั้นเป็นเวลานาน) พลโทมีมงกุฎครอบดาบไขว้กับคทาซึ่งพลตรีก็ใช้เครื่องหมายเช่นเดียวกันนี้แต่แทนที่มงกุฎด้วยดวงดาว ส่วนพลจัตวาใช้มงกุฎครอบดาวสามดวง

นอกจากนี้ยังมีการใช้อินทรีนูนแข็ง (แบบที่เล็กกว่าใช้ติดบนเครื่องแบบสนามหรือเสื้อเชิ้ต) มีหมุดที่มีพระปรมาภิไธยย่อและแถบดินปักอยู่บนพื้นหลังที่มีสีต่างๆ กันไปตามเหล่าที่สังกัด นายพลและเสนาธิการส่วนใหญ่ใช้สีแดงสด เหล่าทหารช่างใช้สีฟ้า เหล่าเสนารักษ์ใช้สีแดงเข้ม เหล่าสรรพาวุธใช้สีกรมท่า (กระทั่งปี 1941 จากนั้นเปลี่ยนเป็นสีแดง) ทหารราชองครักษ์ (Aides-de-camp) จะติดพระปรมาภิไธยย่อที่ทำด้วยคันทองไว้ที่อินทรีนูน นายพลของทหารกองหนุนจะเพิ่มอักษร R ไว้บนอินทรีนูนด้วย

ป้ายแสดงเหล่า (formation signs) ก็ปรากฏใช้อยู่ทั่วไป มีทั้งแบบแผ่นป้ายของกองบัญชาการใหญ่ (รวมทั้งกองบัญชาการใหญ่ที่อินเดียและตะวันออกกลางด้วย) ตลอดจนแผ่นป้ายของหน่วยบัญชาการร่วมพันธมิตร หน่วยบัญชาการมาตุภูมิ หน่วยบัญชาการพิ้นทะเล หน่วยบัญชาการกองทัพอากาศและหมู่กองทัพอากาศเหล่าทัพหรือกองพล

ทหารจากเครื่องจักรภาพหรือหน่วยบัญชาการจากชนชาติพลัดถิ่นบางครั้งก็ติดป้ายโค้ง (shoulder arc titles) สีต่างๆ ซึ่งมักจะมีชื่อประเทศปักเป็นอักษรสีขาวบนพื้นหลังสีต่างๆ ขณะที่นายทหารชั้นสูงใช้คันเงินปักเป็นตัวอักษรแทน ส่วนทหารฝรั่งเศสไปแลนด์และเช็กยังคงใช้เครื่องหมายยศของชาติตน

หน่วยข่าวกรอง

นายทหารเสนารักษ์ใช้สีแดงสดแสดง

เอกลักษณ์ ขณะที่นายทหารอื่นๆ อาจใช้สีแดงล้วนซ้อนหลังเครื่องหมายยศบนอินทรีนูนได้ นายทหารเหล่านี้มักจะไม่ติดแถบแสดงเหล่า ส่วนเจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองติดแถบแสดงเหล่าสีเขียวและสีเขียวซ้อนหลังเครื่องหมายยศบนอินทรีนูน นอกจากนี้หน่วยลาดตระเวนและหน่วยติดต่อกองบัญชาการใหญ่ยังมีผู้สืบข่าวกรองที่ติดอักษร P สีขาวไว้บนอินทรีนูนสีดำ จนกระทั่งหน่วยดังกล่าวกลายเป็นส่วนหนึ่งของเหล่ายานเกราะในปี 1944

▼ สิบเอก หน่วยข่าวกรอง ปี 1943 นายทหารประทวนผู้สวมชุดสนามแบบปี 1940 ที่ไม่มีสาบนาน้ำ แต่ง่ายต่อการผลิตและราคาถูกกว่า ป้ายโลหะแสดงเหล่าติดไหล่ (มีชื่อย่อเหล่าว่า INT CORPS) มีใช้ติดอยู่ก่อนใช้ป้ายผ้าแทน

ทหารราบ

เมื่อสงครามเริ่มขึ้นในปี 1939 ดูเผินๆ เหมือนกับว่าทหารราบอังกฤษแต่งกายด้วยรูปแบบที่ใช้มาในปี 1918 ทว่าภายใต้สิ่งทีมองเห็นนั้นยังมีการปรับเปลี่ยนที่พยายามทำให้รูปแบบและเครื่องมือของทหารประหยัดแต่มิได้สลายหรือสวยงามเสมอไป

แม้ว่าจะมีทหารราบหลายแบบ แต่ทั้งหมดก็ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นทหารราบรักษาการณ์ ทหาร

ราบเบา ทหารราบในเขตที่ราบสูง หรือทหารราบภาคพื้นดิน มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ในบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ แต่ความหลากหลายของรูปแบบ เครื่องหมายและคำขวัญของแต่ละหน่วยก็ต่างกันไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การส่งหน่วยทหารอังกฤษไปปฏิบัติการในยุโรป แอฟริกา แถบเมดิเตอร์เรเนียนและตะวันออกไกล ทำให้มีรูปแบบที่หลากหลายและได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือสลับสับเปลี่ยนตลอดช่วงสงคราม ถึงแม้อังกฤษจะก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางอุตสาหกรรมก่อนชาติอื่นๆ แต่ก็ยังอาศัยปัจจัยการผลิตจากอาณานิคม เครือจักรภพ และพันธมิตร (จากความช่วยเหลือในการทำสงครามของอเมริกาสู่รูปแบบสนามของแคนาดาและเล็อบูเช็ดของอินเดีย)

รูปแบบสนาม

สิ่งสำคัญยิ่งในรูปแบบทหารราบอังกฤษคือรูปแบบสนาม ชุดผ้าเนื้อหยาบ ไม่ได้ขนาดและกลิ่นฉุนจัดนี้มาจากการแสร้งเคมี แต่ก็พิสูจน์ด้วยตัวเองแล้วว่าได้รับความนิยมกว้างขวาง มีทั้งการตอบรับและการเลียนแบบ ดังเห็นได้จากการที่ฝรั่งเศสสั่งซื้อ 100,000 ชุดจากแคนาดาในปี 1944 และในช่วงปลายสงครามก็ผลิตชุดทำนองเดียวกันออกมา

ในปี 1932 เริ่มมีการหารือกันถึงเสื้อแบบต่างๆ ที่จะสวมใส่กับกางเกงกอล์ฟลี

◀ พลทหาร กองพันที่ 4 กรมทหารรักษาชายแดน ปี 1940 ทหารราบช่วงต้นสงครามออกปฏิบัติหน้าที่ โดยคล้องกระเป๋าสัมภาระซึ่งหมวกกันแก๊สพิษอยู่บนสุด (กระเป๋าสายสีขาวยึดอยู่บนบ่า) เช่นเดียวกับหน้ากากกันแก๊สพิษหรือเครื่องหายใจในกระเป๋าผ้าใบ เครื่องช่วยหายใจรุ่น Mark IV ที่หน้าอกสามารถปลดออกมาสวมได้อย่างรวดเร็วหากถูกโจมตี

▶ พลทหาร กองพันที่ 2 กรมทหารปืนเล็กยาวรักษาพระองค์ ปี 1940 กรมทหารปืนเล็กยาวอังกฤษยังเห็นว่าตนเป็นชนชั้นผู้นำและสวมรูปแบบที่แตกต่างอยู่ไม่น้อย รวมถึงกระดุมมดดำ ภาพพลปืนเล็กยาวนี้ สะพายเครื่องหลังทำด้วยหนังแบบปี 1939 ที่กำหนดให้เป็นยุทธภัณฑ์ขาดแคลนหรือใช้สำหรับทหารที่เข้ารับการฝึก

กา ก็ แต่จนกระทั่งปี 1937 จึงได้ข้อสรุปและเริ่มผลิตในปี 1938 กระนั้นแรงกดดันในแง่ทรัพยากรทำให้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่หลายหน่วยยังไม่มีชุดแบบใหม่ในปี 1939 และต้องใช้ชุดปกติแบบเดิมไปก่อนซึ่งเป็นเสื้อแบบเดิมที่ใช้มาตั้งแต่สงครามครั้งที่แล้ว คือ เสื้อปกตั้ง มีกระเป๋ 4 ใบ (กระเป๋าสองใบที่หน้าอกเป็นแบบมีจีบ และทุกใบมีฝาปิดสี่เหลี่ยม) ด้านหน้ามีกระดุมโลหะ 5 เม็ด ชุดปกติเช่นนี้

▲ เครื่องหมายยศทหารราบ 1 สิบตรี 2 สิบโท 3 สิบเอก 4 จ่าสิบตรี 5 สิบเอก (1945) 6 จ่าสิบโท 7 จ่าสิบเอก 8 จ่าสิบโท 9 ร้อยตรี 10 ร้อยโท 11 ร้อยเอก 12 พันตรี 13 พันโท 14 พันเอก

มักจะมีดุมเครื่องหมายและเข็มเครื่องหมายติดที่ปกเสื้อ ทั้งยังมีป้ายโลหะติดอยู่ที่ไหล่ (เป็นชื่อหรืออักษรย่อของหน่วยทหาร)

แต่ชุดสนามต่างออกไป คือ สั้นเพื่อประหยัดวัสดุที่มักจะเป็นผ้าเลิร์ท (ผ้าทอลายสอง) คุณภาพดี ซึ่งได้รับการออกแบบมาให้สวมใส่โดยไม่ต้องประดับเครื่องหมาย มีกระดุม 5 เม็ดซ่อนอยู่หลังสาบหน้า คอปกเสื้อแบบเรียบ (ติดด้วยตะขอ 2 อัน) และมีอินทรีนูนอันติดกระดุม นอกจากนี้ยังมีกระเป๋าท่อนอกแบบมีจีบ 2 ใบและฝากระเป๋ารูปเปลือกหอย (ซ่อนกระดุม) และมีกระเป๋่อีก 1 ใบอยู่ในอกเสื้อด้านซ้ายของผู้สวมใส่ มีการเสริมความแข็งแรงของเสื้อที่บริเวณเอว สาบเสื้อและข้อศอก

การขาดแคลนผ้าจำนวนมากหมายถึงต้องมีการปรับปรุงรูปแบบสนามท่ามกลางข้อจำกัดของสงคราม รูปแบบอย่างประหยัดที่เริ่มใช้ในปี 1940 แต่มีการใช้จริงน้อยมากก่อนปี 1942 นั้นไม่ใช่ผ้าเลิร์ทอีกต่อไปแต่เปลี่ยนไปใช้ผ้าขนสัตว์และเพื่อให้ง่ายต่อการผลิตก็ยกเลิกสาบหน้าหรือการติดกระดุมซ่อนที่ฝากระเป๋ กระดุมส่วนใหญ่ในเวลานั้นเปลี่ยนเป็นพลาสติก

ชุดตัวอย่างที่ผลิตในสหรัฐฯ เป็นเครื่อง

► พันตรี กรมทหารเกณฑ์ตะวันออก ปี 1940 นายทหารสามารถเลือกซื้อเครื่องแบบพร้อมสวมใส่หรือเครื่องแบบที่ตัดเย็บโดยช่างตัดเสื้อส่วนบุคคล ทั้งสองแบบตัดเย็บจากผ้าคุณภาพดีกว่าชั้นประทวน ปกตินายทหารจะมีปืนลูกม่ียี่ห้อเวบลีย์โดยใส่ไว้ในซองหนังแบบมีสายรัดยี่ห้อมิลส์ ซึ่งมักจะพอกให้เป็นสีขาวหรือสีงาช้างก็แถมเชิวยมะกอก

แบบสนามตัดเย็บด้วยผ้าสีเขียวกเข้มปนเหลืองทึม (olive drab) คุณภาพดีและนำไปใช้กับหน่วยทหารในอิตาลีเป็นหลัก เสื้อแบบนี้ใช้กระเป๋ารูปแบบเรียบและมีสาบหน้า ขณะที่ชุดซึ่งผลิตในแคนาดาก็มีใช้เช่นกัน เป็นเสื้อที่มีสีเขียวกเข้มกว่า โดยรวมมีคุณภาพดีกว่าและมีปลายฝากระเป๋าแหลมกว่า

นายทหารสวมเครื่องแบบสนามคล้ายกัน แต่มักจะเป็นเสื้อคอแบะเผยให้เห็นเสื้อเชิ้ตสีเขียวกหรือสีงาช้างและเนกไท ชับในเสื้อกลับด้านเกือบถึงคอแบะ (ซึ่งชัดเจนเป็นสีขาวนวล) เสื้อผ้าแบบนี้ตัดเย็บขึ้นเฉพาะตัวด้วยผ้าเนื้อดีกว่า ชุดปกติก็ยังคงมีให้พบได้ในช่วงต้นของสงครามซึ่งยังรักษาการออกแบบส่วนใหญ่ที่มีมาตั้งแต่ 1902 ไม่เปลี่ยนแปลง

เครื่องหมาย

เครื่องแบบสนามตัดเย็บขึ้นจากแนวคิดให้สวมใส่อย่างเรียบง่ายและเคร่งขรึม ป้ายติดไหล่ทำด้วยทองเหลืองที่จับอกเหล่าไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้อย่างเป็นทางการกับเครื่องแบบนี้ แต่ก็มีหลายหน่วยที่ยังคงใช้

และสนับสนุนให้เปลี่ยนจากเครื่องแบบปกติเป็นเครื่องแบบสนาม พร้อมกันนี้ก็มีการใช้ป้ายแสดงเหล่าที่ถอดออกง่ายแทน ป้ายผ้าสักหลาดซึ่งลดรายละเอียดของป้ายโลหะ มักจะเป็นผ้าสีงาช้างหรือสีน้ำตาล ป้ายแบบถอดได้นี้นิยมใช้กันมากขึ้นเมื่อมีการนำป้ายผ้ามีสีมาใช้ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของป้ายโค้งที่มีตัวอักษรสีขาว เช่น ป้ายกรมทหารพลร่มแฮมพ์เชอร์ (Hampshire Regiment) ใช้อักษรสีเหลืองบนพื้นสีดำ ทหารราบรักษาการณเป็นกลุ่มแรกที่น่าการปักอักษรเช่นนี้มาใช้แล้วหน่วยอื่นๆ ก็ใช้ตาม กระทั่งปี 1943 จึงมีการออกระเบียบรองรับเป็น

ทางการและมีการใช้ป้ายชื่อแบบพิมพ์ในเวลาต่อมา

เดือนกันยายน 1940 ในขณะที่พยายามจะลดความเด่นของสีเหลืองทึม (drab) ลง หรือฟื้นฟูตราบอกสังกัดขึ้นมาใหม่ จึงมีการนำแถบแสดงหน่วยทหาร (branch-of-service strips) มาใช้ แถบผ้าบางๆ ติดอยู่ที่ต้นแขนและปลายแขนเสื้อแต่ละข้างของเครื่องแบบสนามและเสื้อคลุมใหญ่ สีที่เลือกสำหรับทหารราบคือสีแดง แต่กรมปืนเล็กยาวใช้สีเขียว ขณะที่หน่วยพิเศษหลายหน่วยก็เลือกใช้สีต่างๆ กันไป ได้แก่ หน่วยบัญชาการใช้สีเหลือง หน่วยการศึกษาใช้สีฟ้าอ่อน หน่วยฝึกฝนกายภาพกองทัพใช้สีดำ/แดง/ดำ หน่วยช่างโยธาใช้สีแดง/เขียว และ

หน่วยพลาริการใช้สีเทา/เหลือง แม้ว่าทหารราบใช้แถบสีแดง แต่ก็ยังมีข้อกำหนดปลีกย่อยลงไปอีกกว่าให้ใช้หนึ่งแถบหากสังกัดกองพลน้อยที่ 1 สองแถบสำหรับกองพลน้อยกลางและสามแถบสำหรับกองพลน้อยรองๆ ลงไป

เครื่องหมายกองพลซึ่งมีใช้โดยทั่วไปในสงครามครั้งล่าสุดนั้นได้รับความนิยมนำกลับมาใช้อีกในปี 1940 ในเบื้องต้นเครื่องหมายกองพลถูกจำกัดให้ใช้เฉพาะกับยานพาหนะและหน่วยทหารที่ส่งไปยังฝรั่งเศสก็นิยมเย็บป้ายชื่อหน่วยหรือสัญลักษณ์กองพลลงบนไหล่ เครื่องหมายกองพลดูจะเป็นที่นิยมมากดังมีหลักฐานในบันทึกข้อความห้ามใช้ในเดือนเมษายน 1940 แต่ในอีก 5 เดือนถัดมาก็เปลี่ยนแปลงเมื่อมีความต้องการที่จะสร้างขวัญและกำลังใจและเครื่องกองพล (หรือกองทัพหน่วย หรืออื่นๆ) ก็ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ ทั้งนี้ เครื่องหมายดังกล่าวใช้ติดบนเครื่องแบบสนามในตำแหน่งเหนือแถบบอกหน่วยทหาร แต่ก็มีบางหน่วยที่เพิ่มป้ายแสดงกรมไว้ได้แถบดังกล่าวด้วย เครื่องหมายเช่นนี้

◀ **สิบเอก กรมทหารปืนเล็กยาวอุลสเตอร์รักษาพระองค์ (กองพันที่ 2) ปี 1944 แถบ 2**
อันบนแขนเสื้อแสดงว่ากรมปืนเล็กยาวนี้เป็นกองพลน้อยที่ 2 และกองพลที่ 3 ซึ่งแสดงด้วยเครื่องหมายสามเหลี่ยมซ้อนอยู่ในสามเหลี่ยม แถบสีน้ำตาลที่ปลายสุดของอินทราธนูอ่อนแสดงว่าทหารชั้นประทวน นายนี้สังกัดกองร้อย B ในกองพันที่ 2

▼ **ยุทธโธปกรณ์ทหารราบ กระเป๋าสัมภาระมีสายรัดแบบ 37 ถูกนำมาใช้ในปี 1937 ซึ่งนอกจากจะใช้บรรจุกระสุนปืนเช่นเดียวกับรุ่นที่ออกมาก่อนหน้านี้แล้ว ยังสลับสับเปลี่ยนส่วนประกอบเพื่อปรับตามความต้องการของทหารได้อีกด้วย**

ได้รับความนิยมมากในยุโรปเหนือนับแต่ปี 1941 เป็นต้นมา

กองทหารที่เคลื่อนพลเข้าสู่แถบเมดิเตอร์เรเนียนและเอเชียใช้รูปแบบที่แตกต่างด้วยการสวมชุดฝึกสีกากี ส่วนกองทหารในอิตาลีจะเป็นหน่วยเดียวที่ยังคงยึดเครื่องแบบตามอย่างที่ใช้กันในยุโรปเหนือ

ยศ

นายทหาร นอกจากจะสวมเครื่องแต่งกายที่แตกต่างและตัดเย็บดีกว่าแล้วยังประดับยศบนอินทราธนูอ่อน เครื่องหมายยศประกอบด้วยดาวที่ทำจากผ้าและสำหรับนายทหารระดับสูงยังเป็นดาวประกอบมงกุฏ ซึ่งล้วนกลายมาจากเครื่องหมายโลหะที่ใช้ประดับในยามสงบนั่นเอง ดาวซึ่งมักเรียกกันอย่างไม่ดีว่า พิป (pip) เป็นของสกุลแห่งบาร (Order of the Bath) ขณะที่กางเขนมอลตา (Maltese crosses) บนผ้าสีกากีนั้นวางอยู่บนลวดลายแสงอาทิตย์ที่มีสีอ่อนกว่า ร้อยตรีมีดาว 1 ดวง ร้อยโทมีดาว 2 ดวง และร้อยเอกมีดาว 3 ดวง พันตรีมีมงกุฏ 1 องค์ พันโทมีมงกุฏ 1 องค์ ครอบดาว 1 ดวง และพันเอกมีมงกุฏ 1 องค์ ครอบดาว 2 ดวง

ปลายปี 1939 มีการหารือเกี่ยวกับการใช้สีบอกเหล่าชั้นหลังเครื่องหมายของนายทหารซึ่งเป็นที่ยอมรับนับแต่เดือนกันยายน 1940 เป็นต้น กล่าวคือเหล่าทหารราบใช้สีแดง (เหล่าปืนเล็กยาวใช้สีเขียว) เหล่าช่างโยธาก็ใช้สีแดงตั้งแต่ปี 1943 และเช่นเดียวกับเหล่าสารวัตรทหารที่ใช้สีแดงตั้งแต่ 1944 นายทหารสัญญาบัตรพิเศษไม่มีข้อกำหนดให้ใช้สีชั้นหลังเครื่องหมาย (ใช้ตราเหล่าสังกัดติดบนแขนเสื้อสำหรับชั้นที่ 1 มงกุฏพร้อมข้อไปไม้บนแขนเสื้อสำหรับชั้นที่ 2

และมงกุฎบนแขนเสื้อสำหรับชั้นที่ 2) นายทหารประทวนประดับบั้งผ้าสักหลาดที่แขนเสื้อบริเวณเหนือข้อศอก จำสับตรีเพิ่มมงกุฎ 1 องค์เหนือบั้ง 3 อันของสลิปเอก สลิปโทมีบั้ง 2 อันและสลิปตรีมีบั้ง 1 อัน บางครั้งบั้งก็ได้รับการปรับให้ติดบนเสื้อเชิดได้ง่ายขึ้นและในปี 1945 ก็มีการเย็บติดกันเป็นแผ่นเดียว

ทหารราบเบา

กรมทหารปืนเล็กยาวจำนวนหนึ่งยึดธรรมเนียมการใช้สีเขียวเป็นสีประจำกรมส่วนใหญ่ได้แก่ กรมทหารคาเมรอนเนียน (Cameronians) กรมทหารปืนเล็กยาวรักษาพระองค์ กรมทหารปืนเล็กยาวอูลสเตอร์

◀ ร้อยโท ทหารราบเบาซิมเมอร์เซต 1944 ดาวบนบ่ามีสีแดงซ้อนหลังแทนที่จะเป็นสีเขียว แม้เดิมกรมนี้นจะมีกำเนิดจากกรมทหารเบา แต่ก็ไม่ได้รับการจัดหมวดหมู่เหมือนกรมทหารปืนเล็กยาวและไม่ได้สิทธิใช้สีเขียวของปืนเล็กยาวอีกด้วย

▶ พลทหาร กรมทหารสตฟฟอร์ดเชอร์เนือ (กองพันที่ 6) ปี 1943 เครื่องแบบสนามที่แซ่สารเคมีให้กันแก๊สมัสตาร์ดได้ วิธีการกันเม็ดพุพอง (มีการประทับตรา 'AV' บนเครื่องแต่งกายที่ผ่านการแซ่สารเคมีแล้ว) มักจะถูกเข้าใจผิดว่าเป็นวิธีการกันยุงหรือแมลงต่างๆ

รักษาพระองค์ กองพลน้อยปืนเล็กยาว และหลังจากตกเตียงในระดับหนึ่งแล้วยังรวมถึงกองพันบักกิงแฮมเชอร์ในกองทหารราบเบาออกซ์ฟอร์ดเชอร์และบักกิงแฮมเชอร์ กรมทหารราบเบาเหล่านี้ใช้เครื่องหมายร่มดำ แถบแสดงเหล่าสีเขียว (1 2 หรือ 3 เส้น) และแถบชื่อเหล่าสีเขียว (ใช้อักษรสีดำหรือสีแดง) นายทหารใช้สีเขียวซ้อนหลังเครื่องหมายยศ(ตรงกลางสีเข้ม) ส่วนนายทหารประทวนใช้บั้งสีดำบนพื้นแดง นอกจากนี้กรมทหารเหล่านี้ยังต่อสู้เพื่อเรียกร้องอย่างเต็มที่และยาวนานเพื่อรักษาเอกลักษณ์การใช้กระดุมสีดำเอาไว้ โดยที่มีการอนุญาตให้นายทหารได้อภิสิทธิ์ดังกล่าวในปี 1943 และทหารยศอื่นๆ ก็ดูจะใช้เหมือนกัน (ตรงกันข้ามกับคำสั่ง)

ทหารสกอตและทหารไอริช

เครื่องแบบสนามเข้ามาแทนที่การแต่งกายตามธรรมเนียมของกรมทหารไฮแลนด์และโลว์แลนด์ เครื่องแบบปกติที่มีชายหลังยาวและกระโปรงสั้นลายตาหมากรุกถูกกันไว้ให้ใช้ในยามมีพิธีการ แต่ในแง่ของหมวก ทหารสกอตเรียกร้องให้คงเอกลักษณ์ดังกล่าวไว้ ซึ่งเป็นเรื่องจริงจึงมากสำหรับนายทหาร เพราะเกือบทั้งหมดปฏิเสธหมวกมีกะบังหน้าที่ใช้อยู่ในช่วงก่อนเกิดสงคราม หมวกนักกล้าสัตว์ (Glengarry cap) เป็นสิ่งที่พบได้ยากเช่นเดียวกับหมวกครอบ (Atholl bonnet) ซึ่งทหารพรานโลว์ด (Lovat Scouts) และหน่วยทหารบางภูมิภาคยังคงสวมอยู่ แต่หมวกกลมทำจากผ้าสักหลาด (Tam O'Shanter) กลับเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยม กรมทหารแบล็ควอทช์นิยมสวมแบบที่มีขนนกประดับเช่นเดียวกับทหารแบลมอรัล (Balmoral) ส่วนหมวกมีกะบังหน้านั้นมักจะสวมโดยมีแผ่นลายตาหมากรุกติดอยู่

หลังเครื่องหมายกรมทหาร กล่าวคือ กรมทหารกอร์ดอนไฮแลนด์เดอร์สใช้ลายกอร์ดอน (Gordon tartan) กรมทหารคาเมรอนเนียนใช้ลายดักลาส (Douglas tartan) ขณะที่ลายที่กรมทหารซีฟอร์ดไฮแลนด์เดอร์สใช้มีความซับซ้อนมากขึ้น กล่าวคือ กองพันที่ 5 (ภาคพื้นทวีป) ใช้ลายซูเทอร์แลนด์ (Sutherland tartan) ขณะที่กองพันอื่นๆ ใช้ลายแม็กเคนซี (Mackenzie tartan) และทุกครั้งที่มีโอกาสกองทหารสกอตจะสวมกระโปรงสั้นลายสกอตและสนับแข้งสีขาวหรือกางเกงรัดรูปลายสกอตสำหรับนายทหาร

การที่ไอร์แลนด์ซึ่งขณะนั้นเป็น
เอกราชและเป็นกลางนั้น จึงมีเพียงกรม
ทหารของกองทัพอังกฤษไม่กี่กรมที่ยังคง
รักษารธรรมเนียมการแต่งกายแบบไอร์แลนด์
ไว้ ชาวไอร์แลนด์ในลอนดอนรับเอาหมวกครอบ
(caubeen bonnet) ในปี 1937 (บางครั้งก็
มีขนนกสีฟ้าประดับ) แต่เป็นที่นิยมในอิตาลี
เมื่อปี 1943 โดยกรมทหารอินนิสทิลลิง
รักษาพระองค์ (ชนนกลีเทา) และกรมทหาร
ปืนคาบศิลาไอร์แลนด์รักษาพระองค์ (ชนนกลีเขียว)

◀ พลทหาร กองพันที่ 5 หน่วยทหารรักษาการ
กองทหารยานเกราะ ปี 1944 กองพันที่ 5 ดิตเลข 5
โรมันไว้ได้แถบบอกเหล่ายานเกราะ ทหารราบ
ที่ปฏิบัติงานในกองทหารยานเกราะมักจะสวม
เครื่องแบบเช่นนี้ แม้จะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง
เครื่องหมายด้านล่างเป็นของกองยานเกราะ
รักษาการณรูปดวงตาเบิกตลอดเวลาซึ่งเกิดขึ้นมา
ตั้งแต่ปี 1941

▶ สิบโท ทหารราบเบาไฮแลนด์ ปี 1944 หมวกที่
โดดเด่นและขนาดค่อนข้างใหญ่มีข้อความว่า
"Assaye" (ชัยชนะในอินเดีย ปี 1803) อยู่เหนือ
รูปช้าง กรมทหารกำหนดว่าในยามเป็นทางการให้
สวมกางเกงรัดรูปลายสกอตแทนที่จะเป็นกระโปรง
สั้น ซึ่งนายทหารหลายคนก็เลือกสวมเครื่องแต่ง
กายเช่นนี้เป็นชุดพิเศษอีกด้วย

ทหารรักษาการณ

หน่วยรักษาการณเป็นกลุ่มแรกๆ ที่สวม
ป้ายชื่อโค้งมีสีที่ป่า แนวคิดดังกล่าว
ได้รับการรับรองให้ใช้กับชุดปกติได้ใน
ปี 1936 และอาจมีการนำไปใช้กับเครื่อง
แบบสนามในเวลาต่อมา ทหารรักษาการณ
โคลด์สตรีมและเกรนาเดียร์ (Coldstream
and Grenadier Guards) ใช้อักษรสีขาว
บนพื้นสีแดง ทหารรักษาการณไอร์แลนด์ (Irish
Guards) ใช้อักษรสีขาบบนพื้นสีเขียว ทหาร
รักษาการณสกอต (Scots Guards) ใช้
อักษรสีเหลืองบนพื้นสีฟ้าและขาวเวลส์
ใช้อักษรสีขาบบนพื้นสีดำ นอกเหนือจากนี้
ทหารรักษาการณยังใช้ป้ายโลหะ เช่น ป้าย
อักษร 'SG' กับดอกทิสเซล (thistle) สำหรับ
ทหารรักษาการณสกอต ป้ายอักษร 'WG'
กับต้นกระเทียม (leek) สำหรับชาว
เวลส์ หรือใช้ตราแบบฉลุที่ถอดออก
ได้ นายทหารรักษาการณมีประดับ
เครื่องหมายยศบนบ่า ดังนี้ ทหารม้า
อังกฤษ (Household Cavalry) ทหาร
รักษาการณเกรนาเดียร์ ทหารรักษาการณ
โคลด์สตรีม และทหารรักษาการณเวลส์ใช้
ดาวจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์การ์เตอร์
(the Order of the Garter) ทหารรักษา
การณสกอตใช้ดาวจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ทิสเซล (the Order of the Thistle) และ
ทหารรักษาการณไอร์แลนด์ใช้ดาวจากเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์เซนต์แพททริก (the Order
of St Patrick) ส่วนทหารรักษาการณโคลด์
สตรีมยังคงรักษารธรรมเนียมการประดับเลข
กองพันเป็นเลขโรมันบนแขนเสื้อเครื่องแบบ
สนามเอาไว้ และกองพลยานเกราะรักษา

การณก็ปรับปรุงเครื่องหมายหน่วยรักษา
การณจากสงครามครั้งก่อน

หมวกเหล็ก

หมวกเหล็กรุ่น Mark I ซึ่งมีรูปทรงกลม
เป็นเอกลักษณ์มีบทบาทสำคัญในกองทัพ
อังกฤษเมื่อสงครามครั้งที่ผ่านมา ซึ่งพิสูจน์
แล้วว่าผลิตง่าย ให้การป้องกันที่เหมาะสม
อย่างน้อยก็ในระหว่างการรบในสนามเพลาะ
และมีการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก รุ่นที่
ปรับปรุงขึ้นคือ Mark II ปรากฏขึ้นในปลาย
ทศวรรษ 1930 (ที่จริงตั้งแต่เดือนมิถุนายน
1939) และกลายเป็นเครื่องป้องกันศีรษะ

พื้นฐานสำหรับทหารแนวหน้าตลอดช่วงสงครามซึ่งมีการผลิตออกมาถึง 12 ล้านใบ

หมวกเหล็กมีกระดาดและผ้าบุเป็นไส้ใน พร้อมแถบยางอินเดียให้รองรับพอดีกับศีรษะ ไส้ในถูกขันติดกับด้านบนของหมวกด้วยตะปูเกลียวและหมุด แม้ว่าบางครั้งไส้ในจะหมุนอยู่ในตัวหมวก (ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขเมื่อปี 1940) ในช่วงแรกสายรัดคางยึดติดกับหมวกด้วยห่วง (lugs) ส่วนสายยางยึดก็มีปรากฏใช้หลังจากนั้นไม่นาน ขณะที่หมวกพลาสติกแบบเปราะ (Bakelite) ได้รับการผลิตขึ้นมาสำหรับ

หน่วยงานป้องกันฝ่ายพลเรือน แม้จะมีการผลิตออกมาจำนวนมาก หมวกเหล็กยังมีข้อบกพร่องและมีการทดสอบที่นำไปสู่การออกแบบเพื่อปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริง ในฤดูใบไม้ร่วงปี 1940 สภาวิจัยทางการแพทย์เริ่มการศึกษาเกี่ยวกับกระทรวงกลาใหม่เพื่อการออกแบบใหม่และจัดทำหมวกเหล็กต้นแบบสำเร็จในเดือนเมษายน 1941 อย่างไรก็ตาม มีการอภิปรายกันกว้างขวางเมื่อมีคำแนะนำว่าควรใช้หมวกเหล็กอเมริกัน แนวคิดดังกล่าวถูกปฏิเสธเมื่อหมวกเหล็กถูกวิจารณ์ว่าหนักเกินไปและมีช่องว่างให้น้ำฝนไหลย่อยลงไปตามต้นคอซึ่งเป็นประเด็นสำคัญมากในอังกฤษ

หมวกเหล็กรุ่น Mark III เกิดมาจากการอภิปรายและการทดสอบดังกล่าว เป็นการออกแบบโดยรวมให้ป้องกันขมับและคอได้ดีขึ้น และมักจะทาสีเขียวอมเทาด้านเพื่อช่วยการพรางตัวให้ดีขึ้นอีกด้วย เรียกได้ว่าเป็นการปรับปรุงรูปทรงหมวกหลังเต่าเลยก็ว่าได้ หมวกที่หนักขึ้นได้รับการออกแบบให้ใช้กับอุปกรณ์วิทยุ และหลังจากปรับเปลี่ยนเล็กน้อยก็สามารถใช้กับไส้ในของหมวกรุ่น Mark II ได้ เริ่มผลิตจำนวนมากตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 1943 โดยเริ่มใช้กับหมู่กองทัพบกที่ 21 เป็นแห่งแรก ขณะที่หมวกรุ่น Mark IV ผลิตขึ้นมาในช่วงท้ายๆ ของสงคราม

ไม่มีกฎระเบียบตายตัวแต่บางกองพลมีหมวกเหล็กที่ติดหมุดเครื่องหมายของกองพลที่ด้านหน้า หมวกพร้อมสัญลักษณ์ที่หลากหลาย หรือ

◀ **พลทหาร กรมทหารยอร์กและแลงคาสเตอร์ ปี 1943** ในปฏิบัติการที่อิตาลี เครื่องแบบฝึกสีกากีที่ใช้ในแอฟริกาเหนือได้รับการปรับให้เข้ากับเครื่องแบบที่หนาวและอุ่นขึ้นที่ใช้กันอยู่ในแถบยุโรปเหนือ ในภาพเป็นทหารที่สวมเครื่องแบบสนามซึ่งตัดเย็บจากผ้าขนสัตว์และสวมกางเกงขาวาสีกากีทลาย มีเครื่องหมายของกองพลน้อยทหารราบที่ 46 (กองพลน้อยกลาง ในกรณีนี้คือกองพันทหารราบที่ 138)

▶ **ร้อยเอก กรมทหารกอร์ดอนไฮแลนด์เออร์ส ปี 1944** สิ่งหนึ่งที่ถูกนำมากล่าวโจมตีเกี่ยวกับเครื่องแบบสนามคือการละทิ้งแบบธรรมเนียมเครื่องแต่งกายแบบเดิม กรมทหารไฮแลนด์หลายกรมพยายามเอาชนะข้อจำกัดเหล่านี้ด้วยการเพิ่มแถบผ้าลายตาหมากรุกที่แขนเสื้อ และรักษาเครื่องสวมศีรษะตามอย่างธรรมเนียมเดิมไว้

แผ่นลายตาหมากรุกติดด้านข้างหมวกอย่างกรณีของหน่วยทหารไฮแลนด์ กระนั้นก็ยังได้รับความนิยมน้อยกว่าการประดับตราที่แขนเสื้อ สีทาหมวกยังรวมไปถึงสีเคลือบด้านลดเงาสะท้อนลายหินแกรนิตแต่สีลายพรางมีไม่มากนัก หมวกเหล็กหลายใบผลิตออกมาพร้อมตาข่ายพราง

หมวก

หมวกทรงหม้อตาล (field service cap) ใช้สวมกับเครื่องแบบสนามและเป็นเครื่องสวมศีรษะที่ใช้การได้ดี แต่ก็ไม่น่าสนใจมากนัก

มันเป็นหมวกหนีบธรรมดา (simple side cap) ที่มีกระดุม 2 เม็ด (เดิมเป็นโลหะแล้วเปลี่ยนเป็นพลาสติกในเวลาต่อมา) ที่หน้าหมวกและปกติจะมีตรากรมทหารติดอยู่ที่หน้าหมวกด้านซ้าย หมวกชนิดนี้ปกติจะสวมให้เอียงไปเหนือหูขวา และมีแนวโน้มที่จะเข้ามาแทนที่หมวกทรงหม้อตาลที่มีกะบังหน้า แต่ส่วนประกอบของเครื่องแต่งกายเดิมๆ นั้นก็ยังมิให้พบเห็นได้จนถึงช่วงปลายสงครามพร้อมทั้งตรากรมทหารและสายหนังรัดคาง หมวกทรงหม้อตาลมิได้เป็นที่นิยมโดยเฉพาะในหมู่หน่วยทหาร เพราะมักจะนำหมวกทรงหม้อตาลมีสีซึ่งมีทรง

เดียวกันแต่ใช้สีตามอย่างธรรมเนียมกรมทหารมาสวมแทน แม้แต่เมื่อมีการกำหนดสำหรับการใช้ในพิธีการเป็นการจำเพาะก็ตาม

เชื่อกันว่าหมวกทรงหม้อตาลถูกแทนที่ในปี 1943 ด้วยหมวกทรงหม้อตาลผ้าเสิร์จแบบใหม่ หมวกยออดแบบนี้ปกติจะถูกดึงไปทางขวาเพื่อเพิ่มพื้นที่ด้านซ้ายให้กับตราหรือป้ายและมิให้เป็นอุปสรรคต่อการใช้งานปืนเล็กยาวที่ต้องสะพายไว้บนไหล่ซ้าย แม้ว่ากรมทหารปืนเล็กยาวอุลสเตอร์รักษาพระองค์จะสวมหมวกให้เอียงมาทางซ้ายก็ตาม นั่นก็มีพื้นฐานมาจากความนิยมในหมวก Tam O'Shanter ของชาวสกอต

กางเกงขายาว

กางเกงขายาวได้รับการผลิตตามการออกแบบของเครื่องแบบสนามเมื่อปี 1937 คือเป็นกางเกงขากระบอกยาวและมีลักษณะเด่นคือกระเป๋าค้นขนาดใหญ่ 1 ใบ (และดูจะไม่ค่อยมีประโยชน์) ที่ขาซ้ายท่อนบน ทั้งยังมีกระเป๋าค้นใบเล็กกว่าใบหนึ่งที่อยู่ติดกับชุดสนามที่เอวขวาและกระเป๋าค้นแนวดิ่ง 2 ใบอยู่แต่ละข้าง นายทหารสวมกางเกงขี้น้ำที่มีส่วนเสริมภายในซึ่งย้อนกลับไปครั้งเครื่องแต่งกายนี้ยังใช้สำหรับการขี่ม้าอยู่ หรือกางเกงขาสั้นหรือกางเกงตีกอล์ฟที่พบได้น้อยมาก มันได้รับความนิยมในทศวรรษ 1930 แต่หมดไปในปี 1940

กางเกงขายาวสวมกับสายโยง (braces) หรือเข็มขัดก็ได้ ที่ปลายขาแต่ละ

◀ **สิบเอก กองพันที่ 1 ทหารรักษาการณ์ไอริช** ปี 1943 แม้ว่าเครื่องแบบฝึกจะได้รับการผลิตมาสำหรับปฏิบัติการในแถบเมดิเตอร์เรเนียน เครื่องแบบที่สวมใส่ทั่วไปในเขตร้อนทางใต้คือเสื้อเชิ้ตฝึกสีทากี้ แม้จะดูไม่น่ามองเอาเสียเลย แต่อย่างน้อยก็สวมใส่ได้สบาย เครื่องหมายยศเย็บติดกับแขนเสื้อเช่นเดียวกับป้ายกรมทหารโค้งที่หัวไหล่ ในกรณีนี้เครื่องหมายกองพลเป็นสามเหลี่ยมสีขาวของกองพลทหารราบที่ 1 ซึ่งใช้สวมบนอินทรีนูนอันแม้ในเวลาต่อมาจะเลื่อนลงมาเย็บติดไว้กับแขนเสื้อท่อนบนก็ตาม

▶ **พลทหาร กรมทหารแลงคาสเซอร์ฟูซิเลียร์ส (กองพันที่ 2) ปี 1943** ทหารแม่นปืนผู้ถือปืนเบรน (Bren gun) ที่อัตราการยิงสนับสนุนได้มากกว่าขณะที่ตอนทหารราบปืนเบรน (infantry Bren sections) มีบทบาทสำคัญในทุกๆ กองพันทหารราบ กระสุนปืนจะถูกบรรจุลงในกระเป๋าค้นที่ฐานที่สามารถใส่ของกระสุนได้ 2 ของในกระเป๋าค้นแต่ละใบ ของกระสุนได้รับการออกแบบสำหรับการยิง 30 นัดและมีขนาดพอดี ทั้งนี้ ของกระสุนของปืนสเตน (Sten gun) มักจะยาวเกินไป

ข้างมีสายผ้ารัดที่ช่วยให้ส้นแข้งมั่นคงมากยิ่งขึ้นเมื่อต้องสวมใส่กับเครื่องแต่งกายแบบนี้ ส้นแข้ง (ทั้งแบบแผ่นหรือตาข่าย) ทำมาจากเส้นใยฝ้ายแข็ง (ทอเป็นตาข่าย) และมีสายรัดที่ทำจากหนังหรือผ้า ภายในส้นแข้งขลิบริมด้วยหนังเพื่อลดความสึกหรอและช่วยให้ขาางเกงพองออกเหนือแผ่นส้นแข้ง ทั้งนี้ ส้นแข้งสวมใส่กับรองเท้าหุ้มข้อได้หลายแบบ

เมื่อแรกนั้น รองเท้าหุ้มข้อ (boots) มีคุณภาพดีมาก มีการใช้ตะปูหัวโต 25 ตัวตรึงพื้นรองเท้าไว้ (ต่อมาลดลงเหลือ 13 ตัว) นายทหารมักจะสวมรองเท้าคุณภาพดี

▲ สมาชิกหน่วยจู่โจมของอังกฤษสวมเสื้อคลุมหนังแกะขณะเตรียมตัวออกเดินทางไปยังนอร์เวย์ เดือนเมษายน 1940

กว่า รongเท้าของกรมทหารปืนเล็กยาวยังคงรักษาธรรมเนียมของการสวมรองเท้าหุ้มข้อสีดำเอาไว้แทนที่จะเป็นรองเท้าหุ้มข้อหนังสีน้ำตาล

เสื้อคลุมยาว

เสื้อคลุมยาวอกเสื้อซ้อนกันสองชั้นสีทึบ เน้นการใช้งานจริง ได้รับการผลิตมาสำหรับทหารราบในปี 1939 แต่ก็ไม่ได้แทนที่แบบเดิมที่เป็นเสื้ออกชั้นเดียวทั้งหมด เสื้อคลุมแบบใหม่มีกระดุม 4 เม็ดอยู่ 2 แถวที่สามารถติดกระดุมได้ถึงคอเพื่อความสบาย เสื้อคลุมนี้มีรอนในที่ใหญ่และแขนเสื้อและมีจีบติดกระดุมอยู่ที่ด้านหลัง พร้อมกระเป๋าช้าง 2 ใบ เสื้อคลุมยาวมักจะประดับเครื่องหมายยศนายทหารสัญญาบัตรไว้บนอินทรีนูนอ่อนตามความเหมาะสม ส่วนบังของนายทหารประทวนติดไว้ที่แขนเสื้อและแถบบอกเหล่าสังกัดติดอยู่ที่ต้นแขน ความประหยัดส่งผลต่อกระดุมในปี 1940 และผ้าที่ใช้ในการผลิตเสื้อคลุมอีกด้วย

นายทหารอาจสวมเสื้อคลุมยาวแบบปกติหรือเสื้อคลุมผ้าขนสัตว์เนื้อละเอียดแบบ British Warm ซึ่งเป็นเสื้อคลุมอกซ้อนสองชั้นเนื้อหนานักสีทึบที่มีความยาวเท่ากับเสื้อคลุมยาวของทหารม้าก็ได้ เสื้อคลุมแบบเทรนช์โค้ต (trenchcoat) สีน้ำตาลอ่อนหรือสีทึบหรือเสื้อคลุมกันฝน (raincoat) ก็ยังได้รับความนิยมกว้างขวางในหมู่นายทหารเช่นกันและเสื้อคลุมยาวทำด้วยหนังแกะพร้อมหมวกคลุมและแผ่นปิดหู

► ร้อยโททหารปืนเล็กยาวเบาเดอรัมปี 1942 สิ่งบ่งชี้เพียงประการเดียว เช่น หน่วยของนายทหารคนนี้คือตราแตรเดี่ยว (bugle horn) ของทหารราบเบาเดอรัม ทั้งนี้ ตราดังกล่าวประกอบด้วยสายและแถบผ้าอยู่ด้านบนซึ่งทั้งหมดอยู่ภายในพระมหามงกุฏของกษัตริย์ อักษร 'DLI' วางไว้เหนือแตรและใต้พระมหามงกุฏ ตราดังกล่าวจะถูกรับเมื่อเข้าสู่การรบ

เป็นสิ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในกองทหารที่ประจำการอยู่ในนอร์เวย์และทหารรักษาการณ์ทุกแห่ง

เครื่องแต่งกายเหล่านี้ได้รับการเสริมด้วยเสื้อรัดรูปแบบไม่มีแขนทำด้วยหนังธรรมชาติซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในหมู่ทหารราบ ขณะที่เสื้อรัดรูปแบบไม่มีแขนที่ทำด้วยผ้าฝ้ายซึ่งตัวเล็กกว่าได้รับการผลิตออกมาในช่วงปลายสงคราม มันเป็นเสื้อไม่มีแขนและติดเข้ากันด้วยกระดุม 4 เม็ดเสื้อคลุมไม่มีแขนกันแก๊สพิษ (anti-gas cape) มักใช้สวมแบบผ้าคลุมกันฝน (poncho) แม้จะเสี่ยงต่อการฉีกขาดได้ง่ายก็ตาม เสื้อคลุมที่ทนทานกว่าได้รับการผลิตออกมาสำหรับการรบในบางสมรภูมิในช่วงท้ายสงคราม

เครื่องแต่งกายสำหรับอากาศหนาวยังรวมไปถึงเสื้อคลุมกันลมเน้นการใช้งานจริง (ผลิตจากผ้าเดนิมตั้งแต่ปี 1941 เป็นต้นมาและยังมีรุ่นสำหรับพรางตัวในหิมะด้วย) หมวกไอโม่ง (balaclava) หรือปลอกคลุมศีรษะ (cap comforter) กางเกงซ้อนขาวยาว (overtrousers) ที่ผลิตจากวัสดุกันน้ำและเสื้อกั๊กแขนยาว (jersey) ผ้าขนสัตว์เนื้อหนักที่ได้รับความนิยมมาก นอกจากนี้ ชุดหมี (overall) ที่ตัดเย็บจากผ้าเดนิมก็ยังได้รับการผลิตออกมาสำหรับภารกิจการฝึกอีกด้วย

ยุทธภัณฑ์

อังกฤษพยายามปรับปรุงยุทธภัณฑ์ของกำลังพลทหารราบให้ทันสมัยอยู่เสมอ นับตั้งแต่ได้รับชัยชนะเมื่อปี 1918 เป็นต้นมา ตลอดทศวรรษ 1930 ยุทธภัณฑ์ที่ผลิตตามการออกแบบในปี 1908 ยังปรากฏใช้อยู่ ขณะที่รุ่นปี 1919 แม้จะมีผลผลิตออกมาบ้างก็ในปริมาณจำกัดแต่ก็มีแนวคิดใหม่ๆ ที่ส่วนมากไม่ได้รับการผลิตออกมาเนื่องจากปัญหาของค่าใช้จ่ายระบบอุปกรณ์ชุดของปี 1925 ก็ได้รับการพัฒนาขึ้น (กองทัพแคนาดาสั่งซื้อไปเป็นจำนวนมาก) โดยใส่สายโยงกางเกงเส้นแคบๆ และที่ใส่กระสุน

ปืนแบบปรับปรุงใหม่ อย่างไรก็ตามหลายระบบได้รับการทดสอบและตัดสินใจในกลางทศวรรษ 1930 และผลคือรูปแบบปี 1937 สำหรับอุปกรณ์ชุดของทหารราบรุ่นปี 1937 ได้รับการยอมรับในปี 1938 และผลิตออกมาอย่างเร่งด่วนหลังจากนั้น

กระเป๋าดำใบมีการปรับตัวให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้การบรรจุขวดน้ำและหม้อสนาม (รวมไปถึงเสื้อยืดซ้อนส้อมและกระดาดชำระ) จะยังมีการใช้การบรรจุแบบเดิมควบคู่ไปด้วยก็ตาม เข็มขัดคาดเอวในชุดเข็มขัดมีตะขอและหัวเข็มขัดแบบสอตลอดจนรองรับกระเป๋ใส่กระสุนปืน

(ข้างละ 1 ใบ) กระเป๋าเหล่านี้บางครั้งก็ได้รับการขยายให้สามารถใส่กระสุนปืนสแตนด์ได้ มีการสวมสายโยงไว้เหนือหัวไหล่ (พาดไปกลางหลัง) เพื่อให้ช่วยพยุงการแบกรับน้ำหนักดังกล่าว พลั่วสนาม (entrenching tool) และดาบปลายปืน (bayonet) แขนงไว้ที่เข็มขัด ส่วนขวดน้ำ (บางครั้งก็ใส่ไว้ในกระเป๋าผ้า) แขนงอยู่เหนือใบพลั่วสนามอีกชั้นหนึ่ง

หมวกกากกันแก๊สพิษบรรจุอยู่ในกระเป๋าผ้าใบที่หน้าอก แต่นับจากปี 1942 เป็นต้นไปวิธีการดังกล่าวจะมีความสำคัญน้อยลง รูปแบบใหม่ของหมวกกากกันแก๊สพิษน้ำหนักเบาถูกนำมาใช้กับทหารประจำการและมักจะบรรจุไว้ในกระเป๋าผ้าใบที่ติดอยู่ที่

◀ พลทหารกองพันที่ 2 ทหารรักษาการณ์สกอตปี 1939 กองกำลังอังกฤษที่ส่งไปยังปาเลสไตน์และอียิปต์ในช่วงต้นสงครามและมักจะสวมหมวกกะโล่ที่ผ่านการทดสอบมาแล้วว่าสามารถทำให้ศีรษะเย็นอยู่ได้ ชาวสกอตเพิ่มลายตาหมากรุกของราชวงศ์สจวร์ต (Royal Stuart tartan dicing) เข้าที่บนหมวกทั้งสองด้านและทำให้หมวกหนักหนาขึ้นกว่าเดิม แม้ว่าจะไม่ได้เป็นที่นิยมมากนักก็เห็นได้จากการที่ค่อยหมดความนิยมไปในระหว่างสงคราม

ด้านหลังเข็มขัด หน้ากากยังคงมีความสำคัญและเหตุผลหนึ่งที่หมวกเหล็กอเมริกันถูกปฏิเสธจากทหารอังกฤษก็เพราะหมวกกากกันแก๊สพิษไม่สามารถสวมกับหมวกอเมริกันได้ นั่นเอง

นายทหารมีสัมภาระและยุทธภัณฑ์ที่ต้องถือน้อยกว่า ได้แก่ อุปกรณ์ชุดกล้องส่องทางไกลสองตา กระเป๋ากระสุนปืนและซองหนังแบบหยาบๆ สำหรับบรรจุปืนพก (หรือในเวลาต่อมาเป็นซองปืนพร้อมแถบรัดขา) นายทหารบางคนมีกระเป๋าสัมภาระหรือกระเป๋าผ้าที่ส่วนใหญ่ใช้บรรจุของแผ่นที่หนังหรือผ้าใบ ยุทธภัณฑ์ของแรมบราวน์แบบเก่าก็ยังเป็นที่นิยมใช้กันอยู่ ขณะที่เป้สนามของเบอร์เกน (Bergen rucksack) ก็มีการผลิตออกมาสำหรับใช้ในหน่วยทางบางหน่วยในนอร์เวย์ และในเวลาต่อมาก็ปรากฏใช้กับหน่วยจู่โจม ยุทธภัณฑ์หลักส่วนมากประกอบด้วยเข็มขัดและสายโยงกระเป๋าขวดน้ำพลั่วสนามและดาบปลายปืน กระเป๋าผ้าใช้บรรจุเต็นท์ผ้าใบกันน้ำห่อไว้ด้านบนหรือสำหรับหน่วยทหารราบที่เดินทางโดยยานพาหนะส่วนใหญ่มักจะตัดออก

แอฟริกาเหนือ

เสื้อคลุมฝักสีกาก็เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปที่อียิปต์และปาเลสไตน์ในปี 1939 แต่นับแต่ปี 1941 เป็นต้นมา กลับกลายเป็นว่าสามารถพบเห็นกองทัพอังกฤษสวมใส่ชุดฝักสีกาก็หรือเสื้อเชิ้ตลูกหมาดอ่อน (flannel shirt) พร้อมแขนเสื้อพับขึ้นและกางเกงขาสั้น (มักมาพร้อมแถบผ้าพันหน้าแข้งสีเขียวยาวที่ดูจะไม่เข้ากันและรองเท้าหุ้มข้อ) เครื่องแบบสนามที่ตัดเย็บจากผ้าฝ้ายสีอ่อนกว่าได้รับการผลิตออกมาสำหรับทหารในตะวันออกกลาง (เรียกกันว่าแบบตะวันออกกลาง) และเสื้อผ้าแบบมีสาบหน้าก็มีใช้ในอิตาลีตั้งแต่ปี 1943 เป็นต้นมา

ในอิตาลียังปรากฏการใช้เครื่องแบบ

สนามที่ผลิตในอเมริกาที่มีสีเขียวเข้มปนเหลืองทึบให้เห็นอยู่ ทั้งยังมีเสื้อสาบหน้าซึ่งมีกระเป๋าทันหน้าอกสองข้างและรัดบริเวณเอวให้แน่นขึ้นได้ ที่มาพร้อมกับกางเกงขาสีเขียวเข้มปนเหลืองทึบเช่นกัน เสื้อเชิ้ตผ้าทอลายก้างปลาที่ผลิตในอเมริกาและเสื้อบุชแจ็คก็ยังคงมีการสวมใส่ในแอฟริกาเหนือตั้งแต่ปี 1942 และในอิตาลีตั้งแต่ปี 1943

เครื่องหมายยศในแอฟริกาเหนือและตะวันออกกลางมักจะถูกลดลงไปอยู่ที่อินทรวงอกอันที่ซึ่งเครื่องหมายกองพลและกรมทหารจะถูกเย็บไว้หรือติดให้ถอดออกได้ ส่วนในอิตาลีสถานการณ์ซับซ้อนกว่า นั่นกล่าวคือบางหน่วยประดับแขนเสื้อด้วยเครื่องหมายจำนวนมาก แต่บางหน่วยก็รักษาระธรรมเนียมที่ไม่มีรายละเอียดมากนักของแอฟริกาเหนือเอาไว้

เอเชีย

กองทัพอังกฤษเคยมีประสบการณ์ในสภาพการต่อสู้ที่เหน็ดเหนื่อยในเอเชียมาแล้ว ตลอดทศวรรษ 1930 หมวกกะโล่ของโวลส์ลีย์ (Wolseley helmet) เป็นเครื่องสวมศีรษะหลักซึ่งใช้สวมกับทั้งชุดฝึกสีกากิหรือเสื้อเชิ้ตแขนยาว เครื่องแบบปกติเหมือนกันกับเครื่องแบบที่สวมในยุโรปพร้อมคอเสื้อตั้งขึ้นแบบปิดกระดุมโลหะ 5 เม็ดและกระเป๋าอกแบบมีจีบ (ไม่มีกระเป๋าล่าง) กางเกงขาสั้นเป็นที่นิยมมาก (ควบคู่กับกางเกงขาสั้นสามส่วนแบบบอมเบย์) ซึ่งทั้งหมดนี้มักจะสวมกับผ้าแถบพันหน้าแข้งหรือสนับแข้งและรองเท้าหุ้มข้อ เครื่องแต่งกายนี้อาจเหมาะกับพื้นที่บางส่วนของอินเดีย แต่ไม่เข้าที่นักหากเข้า

▼ ทหารอังกฤษถ่ายภาพปฏิบัติการระหว่างซ่อมรถในทะเลทรายด้านตะวันตกของแอฟริกาเหนือ

สู่การสู้รบในเขตป่าของพม่าหรือมาลายา เสื้อคลุมสีก็ไม่ได้มีการผลิตอีกแล้วนับแต่ปี 1941 แม้แต่สินค้าคงคลังก็ถูกนำไปสวมใส่จนหมด เสื้อบุชแจ็คเก็ตเห็นได้ชัดว่าได้รับความนิยมนมากกว่าด้วยแขนเสื้อยาวที่ช่วยป้องกันแมลงกัด (แขนเสื้อสามารถม้วนขึ้นได้แล้วติดให้เข้าที่ด้วยชายแขนเสื้อ) มันตัดเย็บด้วยผ้าแอร์เท็กซ์ (Aertex) เป็นสีกากีแล้วค่อยๆ ทำให้เป็นสีแกมเขียว เสื้อเดินป่า (jungle shirt) แบบกระดุม 6 เม็ดก็ได้รับความนิยมมาก ต่อมาจึงมีการผลิตเสื้อครึ่งตัวสีเขียวเข้มออกมาและปรากฏใช้ค่อนข้างกว้างขวางหลังปี 1943 เสื้อแบบนี้มีกระดุม 5 เม็ดและกระเป๋าทอก 2 ใบ ส่วนใหญ่กระดุมโลหะไม่ปรากฏการใช้แล้วโดยมี

กระดุมพลาสติกยางหรือสิ่งสังเคราะห์อื่นเข้ามาแทน นอกจากนี้ยังมีเสื้อเชิ้ตแตกต่างกันหลายประเภทซึ่งมักจะเป็นของผู้ผลิตอเมริกัน (ปกติได้มาจากการบริจาคเพื่อช่วยเหลือการทำสงคราม) หรือผลิตขึ้นในอินเดีย (ตัดเย็บจากผู้ผลิตรายย่อยซึ่งทำให้เสื้อที่ได้มีรูปแบบและคุณภาพหลากหลาย) หรือออสเตรเลีย (เช่นเชิ้ตเดนิม) กางเกงขาสั้นไม่เป็นที่นิยมสำหรับการใช้ในเขตป่า ขณะที่กางเกงขายาวเดินป่าแบบมีกระเป๋ามากมายใบที่เป็นชุดฝึกผ้าฝ้ายสีกากีหรือเครื่องแบบสนามสีเขียวสำหรับเดินป่าเป็นที่ยอมรับ ทหารสวมเสื้อคลุมกันฝนแบบไม่มีแขนแทนเสื้อคลุมยาว ในส่วนเครื่องป้องกันศีรษะ หมวกกะโหล่แบบเดิมค่อยลดความนิยมลง ไปเปิดทางให้หมวกปีก (Slouch hat) หรือหมวกสักหลาด (felt hat) ค่อยๆ ก้าวขึ้นมา สิ่งนี้มิใช่นวัตกรรมเพราะหมวกเหล่านี้มีการใช้มา 50 ปีแล้ว แต่เป็นการปรับปรุงให้ใช้งานจริงได้ดีขึ้นกว่าเดิม

เครื่องหมายกองพลใช้ประดับบนแถบที่หมวกแทนที่จะเป็นแขนเสื้อคลุมหรือเสื้อเชิ้ต การปฏิบัติเช่นนี้ยังเห็นได้จากภาพถ่ายอีกด้วย เครื่องหมายดังกล่าวมักจะเป็นเครื่องหมายกองพลของอินเดีย เพราะมีตัวเลขหน่วยของหน่วยในยุโรปและหน่วยที่ตั้งขึ้นในอนุทวีป นอกจากหมวกปีกแล้วยังมีทรงหม้อตาลสีเขียวเข้มปรากฏขึ้นหลังปี 1943 เป็นต้นมา ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับหมวกที่สวมใส่ในยุโรป เพียงแต่ทำจากผ้าฝ้ายเนื้อหยาบ

เครื่องหมายกรมยังคงประดับบนหมวกหลากหลายชนิดรวมถึงหมวกปีกด้วย ส่วนเครื่องหมายกองพลนั้นมีการประดับจริงบนหมวกปีกหรือหมวกกะโหล่เท่านั้น หมวกเหล็กยังคงมีใช้สวมในเอเชียแต่ไม่ได้รับความนิยมมากนักเพราะทำให้ร้อน หมวกรุ่นที่

◀ พลทหาร กรมทหารกลอสเตอร์เซอร์ ปี 1944 เครื่องแบบอังกฤษในตะวันออกไกลเน้นการสวมใส่ได้จริง ชาวกลอสเตอร์ให้ข้อสังเกตว่า ให้ประดับตราไว้ด้านหลังหมวกเพื่อให้รำลึกถึงเกียรติภูมิที่ได้ทำสงครามต่อต้านฝรั่งเศสสมัยปฏิวัติ ส่วนเครื่องหมายกองพลที่ 36 จึงนำมาประดับอย่างโดดเด่นอยู่ที่ด้านข้างหมวกปีกแทน

▶ ร้อยเอก กองพันที่ 7 กรมทหารวูสเตอร์เซอร์ ปี 1944 นายทหารคนนี้ปฏิบัติงานในกองพันที่ 10 และสวมหมวกปีกที่ได้รับความนิยมอย่างมาก แขนสั้นมักจะสร้างปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแมลงกัด และสำหรับนายทหารพิเศษยังประสบความยุ่งยากมากขึ้นจากการที่เครื่องหมายยศติดอยู่บริเวณต้นแขน ทำให้บางหน่วยนำเอาสายรัดข้อมือ (wristband) ที่มีเครื่องหมายยศมาใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

พบได้ทั่วไปคือรุ่น Mark II ทาสีเขียวและมักจะพบสวมคู่กับตาข่ายเพื่อใช้งานด้านการพราง ขณะที่กองพลอินเดียบางแห่งใช้หมวกเหล็กที่ผลิตจากแอฟริกาใต้ซึ่งทำด้วยสื่อน้ำตาลเหมือนสีทราย

ยุทธภัณฑ์แตกต่างไปบ้างจากที่ใช้กันอยู่ในยุโรป ซึ่งมักจะเกิดจากการลอกแบบจากต้นแบบดั้งเดิมแล้วนำมาผลิตด้วยวัตถุดิบท้องถิ่น มีดเดินป่า (machete) ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมักจะแขวนให้ห้อยลงมาจากเอว

บางหน่วยเตรียมเสื้อผ้าเชตร้อนก่อนออกเดินทางมาประจำการยังที่มั่นพื้นทะเล แต่หลายหน่วยก็ต้องจัดหาตามเหมาะสมเมื่อเดินทางถึงที่หมายแล้วซึ่งส่วนใหญ่จะสวมใส่จนกว่าจะขาด

สารบัญ

บทนำ	6
เริ่มสงคราม	8
สงครามในตะวันตก	10
สงครามในตะวันออก	12
เหตุการณ์หลังสงคราม	14
ลำดับเหตุการณ์ ค.ศ. 1922-1945	16

จักรวรรดิอังกฤษ	18
อังกฤษในยามสงคราม	20
กองทหารอังกฤษ	22
นายพลและเสนาธิการ	24
ทหารราบ	26
ทหารม้า	36
เหล่าทหารปืนใหญ่และทหารช่าง	38
หน่วยทหารยานเกราะ	40
หน่วยจู่โจมและหน่วยรบพิเศษ	42
ทหารพลร่ม	44
กองทัพอากาศ	46
ทหารอาสาสมัครต่างชาติ	48
กองทหารแคนาดา	50
กองทหารออสเตรเลียและนิวซีแลนด์	52
กองทหารแอฟริกัน	54
กองทหารอินเดีย	56

สหรัฐอเมริกา	58
สหรัฐฯ เตรียมเข้าสู่สงคราม	60
สหรัฐฯ เข้าร่วมสงครามโลก	62
นายพลและเสนาธิการ	64
ทหารราบ	66
ทหารม้า	80
ทหารปืนใหญ่	82

ทหารโยธาและช่างเทคนิค	84
ทหารยานเกราะ	86
ทหารพรานและหน่วยรบพิเศษ	88
ทหารนาวิกโยธิน	90
ทหารพลร่ม	94
ทหารอากาศ	96

เยอรมนี	98
นาซีกับกองทัพ	100
เริ่มต้นมีชัย ลงท้ายพ่ายแพ้	102
แม่ทัพและเสนาธิการ	104
ทหารราบ	106
หน่วยรบแอฟริกา	114
หน่วยเอสเอส	116
อาสาต่างชาติสังกัดเอสเอส	120
อาสาต่างชาติประจำกองทัพ	122
ทหารม้า	124
ทหารปืนใหญ่และทหารช่าง	126

ทหารยานเกราะ	128
ทหารภูเขา	130
ทหารพลร่ม	132
กองพลรบทหารอากาศ	134
กองทัพอากาศ (Luftwaffe)	136

สหภาพโซเวียต	138
กองทัพบกแดง	140
บทเรียนอันยากเข็ญ	142
นายพล	144
NKVD	146
ทหารราบ	148
กองกำลังทหารต่างชาติ	160
ทหารม้า	162
ทหารม้าคอสมอส	164
ทหารปืนใหญ่	166
ทหารช่าง	168
กองร้อยติดอาวุธ	170

ทหารราบนาวิก (MARINE INFANTRY)	172
พลร่ม	174
กองทัพอากาศ	176

ฝ่ายสัมพันธมิตรอื่นๆ	178
พันธมิตรใหญ่น้อย	180
เบลเยียม	182
จีน	184
เดนมาร์ก	188
ฝรั่งเศส	190
กรีซ	202
เนเธอร์แลนด์	204
นอร์เวย์	206
โปแลนด์	208
ยูโกสลาเวีย	214

กองกำลังอักษะอื่นๆ	216
พันธมิตรของเยอรมนี	218
บัลแกเรีย	220
โครเอเชีย	222
ฟินแลนด์	224
ฝรั่งเศส - วีซี	226
ฮังการี	228
อิตาลี	232
ญี่ปุ่น	240
โรมาเนีย	248
สโลวาเกีย	250
ประมุขศัพท์	252
กิตติกรรมประกาศ	254
ประวัติผู้แปล	255

บทนำ

สงครามที่เกิดขึ้นระหว่างปี 1939-1945 ทั้ง รอยแผลลึกให้แก่โลกยุคใหม่ ความโหดร้าย การเข่นฆ่าและความน่ากลัวเพิ่มขึ้นอย่างไม่ เคยปรากฏมานับศตวรรษ อีกทั้งจำนวนผู้ เสียชีวิตและความเสียหายก็มากขึ้นเป็น ประวัติการณ์ ขบวนการสังหารหมู่เพื่อชำระ เผ่าพันธุ์ให้สะอาดนับไม่ถ้วนและความโหดร้ายทารุณจากการโจมตีทางอากาศจบลงด้วยเสียงระเบิดปรมาณูลูกแรกของโลก

สงครามดังกล่าวถูกอธิบายว่าเป็นการ ต่อสู้ระหว่างความดีกับความชั่ว แต่ธรรมชาติ ของสงครามย่อมซับซ้อนกว่านั้น แม้แต่เรื่องที่ ทราบกันมาว่าสงครามเกิดขึ้นเมื่อใดก็ไม่ได้ ถูกพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ชาวญี่ปุ่น ขยายอำนาจเข้าไปในดินแดนจีนแล้วตั้งแต่ ก่อนปี 1939 ชาวสเปนที่ต่อสู้กันเองนั้น แต่ละฝ่ายได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตร ที่มีอุดมการณ์เดียวกัน ชาวเยอรมันยึดครอง ออสเตรีย ปิดล้อมดินแดนเช็ก (แล้วก็ทำให้ ประเทศเชโกสโลวะเกียสิ้นสุดลง) และยึด เอาเมืองเมเมลจากลิทัวเนีย อิตาลีรุกราน

▼ เดือนพฤษภาคม 1945 เจ้าหน้าที่โซเวียตยืนอยู่หน้า ซากปรักหักพังของกรุงเบอร์ลินหลังจากกองทัพแดง เข้าถึงเมืองซึ่งได้รับความเสียหายจากการทิ้งระเบิด ของฝ่ายสัมพันธมิตร

เอธิโอเปียและได้ชัยชนะเหนือแอลเบเนีย เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นก่อนแถลงการณ์ เด็ดขาดของนายกรัฐมนตรี เนวิล แชมเบอร์เลน เมื่อวันที่ 3 กันยายน 1939 ว่า “ดังนั้น ประเทศนี้จึงประกาศสงครามกับเยอรมนี”

การยื่นคำขาด การผนวกดินแดน การ ยึดครองและการรุกรานตลอดหลายปี จน กระทั่งปี 1939 จึงมีนัยว่าสงครามอาจถูก มองว่าเป็นผลสืบเนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งก็อาจมีส่วนจริงอยู่บ้าง แม้ชาติที่เข้าร่วมสงครามและสมาชิกในกลุ่มพันธมิตร จะเปลี่ยนไปก็ตาม หลายประเทศเข้าร่วม แก่ไขสิ่งผิดในสนธิสัญญาต่างๆ ที่มีขึ้น เมื่อสิ้นสุดสงครามครั้งแรกให้ถูกต้อง เป็น จริงและเข้าใจได้ อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งครั้งที่ 2 ก็ยังเกิดขึ้นจากเงื่อนไขเฉพาะ อีก กล่าวคือ เป็นการเชื่อมโยงและผนวก เข้ากับสงครามที่เกิดขึ้นในทวีปอื่นและยืดเยื้อนานกว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในช่วงปี 1914-1918 ทำให้กลายเป็นสงครามของทั้งโลกมากกว่าสงครามครั้งแรก รวมถึงวิธีการสู้รบที่มักจะรุนแรงขึ้นจากความเกลียดชังต่อชนชาติ เชื้อชาติและอุดมการณ์จนนำพลเรือนเข้าสู่ใจกลางของสงครามที่ทำลายล้างซึ่งและยาวนาน

▲ กลุ่มควัน 'ดอกเห็ด' อันเด่นชัดของระเบิดปรมาณู ระเบิดถูกทิ้งเหนือเมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1945 ทำให้มีคนตายทันที 80,000 คน และปิดฉากสงครามกับญี่ปุ่นลงในที่สุด

วิทยาการด้านอาวุธ

เครื่องบินทิ้งระเบิดและเครื่องบินขับไล่มีชื่อเสียงมากในสงครามโลกครั้งที่ 1 และรุดถึง ทำให้ฝ่ายสัมพันธมิตรประสบความสำเร็จในเชิงกลยุทธ์ได้ เครื่องบินรุ่นที่พัฒนาขึ้นได้บินทิ้งระเบิดเหนือเมืองของสเปนในทศวรรษ 1930 กราดยิงผู้อพยพในเอธิโอเปีย หรือต่อสู้เหนือที่ราบแมนจูเรียในปี 1939 ทว่าอาวุธสงครามในปี 1940 ยังคงสมบูรณ์แบบแต่ก็ไม่ใหม่เสียแล้ว จึงจำเป็นต้องทำให้ทันสมัยปรับปรุงและทดสอบ

เครื่องแบบทหาร

เครื่องแบบยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างเด่นชัด จนกระทั่งปี 1918 แม้จะเปลี่ยนระหว่างการเกิดความขัดแย้งขึ้นก็ได้ แต่ทหารราบในปี 1939 ยังคงเป็นที่จดจำได้จากเครื่องแบบที่เหมือนกันจากปี 1918 หลายประเทศยังคงใช้หมวกเหล็กแบบเดียวกัน (มีการปรับเปลี่ยนเล็กน้อยเพื่อสร้างความทนทานให้การ ออกแบบหรือทำให้ผลิตได้ง่ายขึ้น) และใช้ปืนเล็กยาวมาตรฐานเดียวกัน แบบเสื้อก็ยิ่งเหมือนกันมากและสีากก็ยังมีอิทธิพลเหนือกว่าต่อไป แม้ว่าชาวฝรั่งเศสจะภาคภูมิใจในสีฟ้าของตนมากและเลือกเป็นสีสรรพลึงของการปฏิรูปเครื่องแบบครั้งสำคัญในช่วงสงคราม

▲ ปืนโบฟอร์ต 40 มม. ของสหรัฐฯ เป็นอาวุธต่อสู้อากาศยานขนาดกลางแบบหนึ่งในระหว่างสงคราม ภาพนี้ถ่ายในฝรั่งเศส เดือนพฤศจิกายน 1944

แต่ชาวเยอรมันยังมั่นคงกับสีเทาของพวกเขา เช่นเดิม สถานการณ์ความขัดแย้งครั้งใหม่ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเร่งด่วนตั้งแต่เริ่มสงคราม การศึกษาเรื่องเครื่องบินเป็นมากกว่าเรื่องวิชาการ สีและรูปทรงของเครื่องบินเมื่ออยู่ในสถานการณ์จริงช่วยจำแนก ระหว่างคนเป็นกับคนตาย แข็งแรงหรือเจ็บป่วย เผยตัวหรือพรางตัว ผิวกระดุมโลหะถูกทำให้ดำน ผ้านเครื่องบินหายสีสดใสถูกพรางไว้เป็นอย่างแรกๆ สำคัญที่สุดคือการปกปิดตัวตนเพื่อป้องกันการตกเป็นเป้าลอบยิง ขณะที่หมวกเหล็กก็ได้รับการปรับปรุงให้ทหารยิงปืนได้สะดวกในท่านอน (เวลานั้นมีสงครามสนามเพลาะบ้างเล็กน้อย) เมื่อสงครามดำเนินไป เครื่องแบบก็กลายเป็นชุดที่ใช้การได้ และสวมใส่สบายมากขึ้นด้วย แบบธรรมเนียมเดิมยังคงอยู่ แต่ประโยชน์ใช้สอย

ย่อมมาก่อนความมองอาจฝังผายอย่างเห็นได้ชัด หนังสือเล่มนี้ได้รับการออกแบบมาให้สำรวจเครื่องบินของประเทศมหาอำนาจต่างๆ ที่มีบทบาทอย่างมากในสงคราม กระนั้นก็ยังถือว่ามีข้อจำกัด เนื้อหาทั้งเล่มให้ความสำคัญกับรายละเอียดบางอย่างของเครื่องบินของประเทศที่เข้าร่วมสงคราม ดังนั้น โดยธรรมชาติแล้วหนังสือเล่มนี้จึงเป็นการสำรวจทั่วไปอย่างกว้างๆ และละเลยประเทศที่เข้าร่วมสงครามไปจำนวนหนึ่ง ทั้งยังไม่ได้รวมถึงกองทัพของประเทศที่ถูกยึดครองและผนวกดินแดนก่อนปี 1939 ได้แก่ กองทัพเชโกสโลวัก กองทัพแอลเบเนีย และกองทัพเอกราชเอสโตเนีย ลัตเวีย และลิทัวเนีย ขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดทางภูมิประเทศด้วย กล่าวคือ ไม่มีการกล่าวถึงกองทัพไทยไว้แม้ว่าจะรบกับฝรั่งเศสก็ตาม หน่วยเคลื่อนที่เร็วของบราซิลก็มิได้ให้รายละเอียดใดไว้ แม้ว่าจะมีกรณีที่ต้องกล่าวถึงไว้สำหรับการมีส่วนร่วมในชัยชนะที่อิตาลีก็ตาม แม้ว่าจะมีการกล่าวถึงกองทัพอากาศบ้าง

แต่เอกสารเกี่ยวกับความอ่อนด้อยของมหาอำนาจที่เข้าร่วมสงครามถูกถอดออกไปเสีย ซึ่งเป็นผลมาจากความจำกัดของหน้ากระดาษและเพราะการเน้นหนักที่การรบทางบกเป็นหลัก กองทัพอากาศหลายแห่งซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของกองทัพบกและสวมรูปแบบที่สะท้อนแบบแผนที่ทหารบกสวมใส่ แต่กล่าวไม่ได้ว่านาวิกโยธินเยอรมันมิได้รบอย่างห้าวหาญบนภาคพื้นดินในปี 1945 หรือการรบของอีกหลายชาติที่ไม่มีค่ายนาวิกโยธินรักษาการณ์ชายฝั่งหรือรักษาความปลอดภัยท่าเรือหรือเกาะต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็มีการกล่าวถึงหน่วยทหารเรือที่จัดตั้งขึ้นมาปฏิบัติการกิจสะเทินน้ำสะเทินบกและในเวลาต่อมาก็ใช้เวลาในการรบภาคพื้นดินอีกด้วย

สุดท้ายแล้ว ก็ยังไม่มีหน้ากระดาษพอให้ครอบคลุมเรื่องราวของกองกำลังลับ กองโจรและทหารนอกประจำการที่ต่อสู้อยู่ทั่วดินแดนที่ถูกยึดครองในยุโรปและเอเชีย นี่มิใช่การดูแคลนความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของพวกเขาในการต่อสู้กับศัตรูจำนวนมากด้วยบทเรียนราคาแพง และมีใช้การเกินขอบเขตบาทสำคัญทางการทหารหรือความกล้าหาญของคนเหล่านั้น กองกำลังลับของสหภาพโซเวียต โปแลนด์ ยูโกสลาเวีย กรีซ อิตาลีและที่อื่นๆ ควรมีหนังสือของตนเอง

▼ เครื่องแบบประเภทหนึ่งที่ทหารออสเตรเลียสวมใส่ในกรุงลอนดอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากนับแต่สงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้นมา

เริ่มสงคราม

เยอรมนีแพ้สงครามในปี 1918 และถูกทำให้ต้องเก็บเปลวเพลิงแห่งความรุนแรงและถูกบังคับให้ต้องจัดการกับผลลัพธ์ของสงครามโลก ต้องเผชิญกับเศรษฐกิจพังพินาศ สังคมไร้ระเบียบและชาวเยอรมันกลุ่มน้อยที่ตอนนี้ก้าวเกินขอบเขตมาแล้วและพบว่าตนเองกำลังบ่มเพาะการแก้แค้นอยู่ ขณะที่ประเทศอื่นๆ ก็มีเหตุผลที่จะโกรธแค้นกับสันติภาพปี 1919 การกำหนดชีวิตตนเองเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในหมู่คนที่สนับสนุนฝ่ายสัมพันธมิตร (แต่ไม่ใช่สำหรับประเทศได้ปกครองของจักรวรรดิเหล่านั้น) และเป็นเครื่องมือต่อต้านประเทศที่รับรู้ว่ามีส่วนร่วมกับเป้าหมายของเยอรมนี ฮังการีถูกแยกดินแดนออกเป็นส่วนๆ บัลแกเรียพังพินาศ ชาวออสเตรียกับชาวโครแอตต้องมีชีวิตอยู่ในรัฐแปลกแยก

ข้อกำหนดสันติภาพยังทำให้พวกบอลเชวิกในรัสเซียกลายเป็นกลุ่มนอกกฎหมาย พวกเขาฝ่าฟันขึ้นสู่อำนาจจากซากปรักหักพังของสงครามโลก แต่กลับถูกปฏิบัติด้วยความหวาดระแวง บ่อนทำลายในทุกๆ โอกาส และกีดกันออกจากชุมชนประชาชาติ ส่วนรัฐอื่นๆ ผู้ชนะสงครามแต่ในนามกลับต้องล้มละลายเพราะความขัดแย้ง ขณะที่ประชาชนได้รับผลกระทบครั้งใหญ่จากสงครามและ

▼ ทหารญี่ปุ่นโบกธงชาติของตนให้ช่างภาพเมื่อออกเดินทางจากโตเกียวไปยังแมนจูเรีย

ปราศจากผู้เหลียวแล ประเทศอิตาลีก็ถูกกดดันจากการรู้สึกว่าไม่ได้รับผลตอบแทนเพียงพอกับความเสียสละของตน ญี่ปุ่นก็ยึดเส้นยึดสายและตัดสินใจว่าจะต้องก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจของภูมิภาคที่ตอนนี้อำนาจของจักรวรรดิยุโรปเสื่อมลงไปมากแล้ว

สันติภาพที่ล้มเหลว

สันติภาพปี 1919 ได้บ่มเพาะสงครามครั้งต่อไปขึ้นมา สภาพการณ์ในเวลาทีสันติภาพนั้นเกิดขึ้นแสนประหลาดและเต็มไปด้วยความคับแค้นใจอย่างที่สุด สงครามก่อนหน้านี้กระพือความอาฆาตแค้นและความระทมทุกข์ ตลอดจนเติมไฟให้การลุกฮือขึ้น

▲ สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในเยอรมนี ในภาพเห็นผู้ก่อจลาจลและมีภาพชายหลายคนที่สวมเครื่องแบบของพรรคบอลเชวิกกำลังต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภาพประมาณปี 1920-1930

ของอุดมการณ์แข่งกร้าวทั้งฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา พร้อมกันนั้นก็ทำให้เกิดกร่อนและทำให้มหาอำนาจอ่อนแอทั้งที่ควรจะยืนหยัดเพื่อสร้างเสถียรภาพ อิตาลีเปลี่ยนไปสู่ระบอบฟาสซิสต์ในทศวรรษ 1920 เยอรมนีเปลี่ยนเป็นลัทธินาซีในทศวรรษ 1930 สเปนก็เลือกเส้นทางเดียวกันซึ่งตามมาด้วยสงครามกลางเมืองที่แสนเจ็บปวด กองกำลังขวาจัดได้ชัยชนะเหนือยุโรปตะวันออก อุดมการณ์ดังกล่าวมีแกนกลางเป็นลัทธินิยมทหาร ขณะที่สันติภาพที่ฉาบฉวยและผิดทิศผิดทางกลับเอื้อโอกาสมากพอให้กับลัทธิชาตินิยมหัวรุนแรง เห็นได้ชัดว่าในปี 1934 ยุโรปกำลังก้าวไปบนเส้นทางสู่ความขัดแย้ง ขณะที่ยังไม่ชัดเจนว่าจะจัดการกับภัยคุกคามนั้นได้หรือไม่ ส่วนในเอเชีย ญี่ปุ่นรับรู้ถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นโอกาสของตน การโน้มน้าวให้ยอมทำสงครามกับพวกบอลเชวิกในทศวรรษ 1920 และการรับรู้ว่าเป็นชาติโดดเดี่ยวและอ่อนแอ ทำให้ญี่ปุ่นเข้ายึดครองแมนจูเรียและเตรียมทำสงครามเพื่อพิชิตจีน

เหตุการณ์ต่างๆ ในยุโรปแสดงให้เห็นการเริ่มต้นของอุดมการณ์ใหม่ ผู้นำชาติยุโรป

จำนวนมากเห็นพ้องกับความเคลื่อนไหวที่เน้นการควบคุมสังคมและการต่อต้านลัทธิบอลเชวิค ขณะที่หลายฝ่ายรู้สึกได้ว่าเหตุการณ์ในดินแดนที่อยู่ไกลออกไปไม่เกี่ยวข้องกันหรือสันติภาพของดินแดนเหล่านั้นไม่ควรถูกแทรกแซงจากสิ่งที่พัฒนาขึ้นในต่างประเทศ สหรัฐฯ ที่ถือนโยบายโดดเดี่ยวก็แยกตัวเองออกมา อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำเยอรมัน ซึ่งเป็นนักฉวยโอกาสตัวยง และจัดการเรื่องราวภายในประเทศได้จนเป็นที่พอใจแล้วก็อาศัยความได้เปรียบจากกำลังเลและความเหนียวแน่นของยุโรปให้เป็นประโยชน์ ในปี 1935 ชาร์ลแลนด์กลับเข้ามาพร้อมกับเยอรมนีอีกครั้ง ส่วนปี 1936 ก็มีการเข้ายึดครองไรน์แลนด์ ขณะเดียวกันเยอรมนีและอิตาลีก็สนับสนุนผู้นิยมลัทธิฟาสซิสต์ในสเปนในปี 1936 (อังกฤษและฝรั่งเศสขัดขวางกลุ่มนิยมสาธารณรัฐจากการรับความช่วยเหลือ แม้ว่าจะมีอาสาสมัครนับพันที่เตรียมเดินทางสู่คาบสมุทรดังกล่าวเพื่อรบกับสาธารณรัฐ) และเยอรมนีผนวกดินแดนออสเตรียในปี 1938

ฝรั่งเศสและอังกฤษยังลังเลในการกำหนดเส้นเขตแดนให้ชัดเจน ขณะเดียวกันก็จับตามองต่อไปเมื่อวิกฤตปรากฏขึ้น ซึ่งในเวลาไม่นานนั้นนำไปที่เชโกสโลวะเกียซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยใหม่ที่ก่อตั้งขึ้นบนดินแดนเดิม

▼ ทหารเยอรมันขึ้นบกพร้อมอาวุธที่ท่าเรือเมเมลในลิทัวเนีย วันที่ 1 พฤษภาคม 1939 หลังจากได้ชัยชนะเหนือเชโกสโลวะเกีย

ของจักรวรรดิออสเตรีย-ฮังการี ประชากรที่พูดภาษาเยอรมันสามล้านคนเป็นชาวซูดเตน เยอรมันซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีผู้นำซึ่งไม่พอใจสถานการณ์ของพวกเขาในประเทศและเปิดรับข้อเสนอจากต่างประเทศ ฝ่ายเยอรมันจึงเริ่มแทรกแซงและช่วยวางแผนทางการทหารอังกฤษและฝรั่งเศสตระหนักดีว่ากองทัพและประชาชนของตนไม่พร้อมสำหรับสงครามและการเผชิญหน้า จึงลงความเห็นว่าชาวเชโกสโลวะเกียควรมอบซูดเตนแลนด์ให้เยอรมนี (เรียกกันว่า ข้อตกลงมิวนิกในเดือนกันยายน 1938) แม้ว่าชาวเช็กเตรียมการต่อต้านและเรียกร้องความช่วยเหลือจากโจเซฟ สตาลิน ผู้นำโซเวียต แต่ทหารเยอรมันในเมืองมิวนิกก็เริ่มเคลื่อนไหวเข้ายึดครองซูดเตนแลนด์ได้สำเร็จในเดือนมีนาคม 1939 พร้อมสลายดินแดนส่วนที่เหลือของเชโกสโลวะเกีย (และเข้าไปในลิทัวเนีย)

ฝรั่งเศสและอังกฤษรู้ว่าการปรับปรุงใหม่ของเยอรมันครั้งนี้จะทำให้เกิดแรงขับเคลื่อนครั้งใหม่แต่ก็ก้าวสู่ขั้นสำคัญด้วยการปฏิเสธข้อเสนอในการร่วมมือเป็นพันธมิตรกับสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นรัฐทางตะวันออกที่ตระหนักถึงความทะเยอทะยานของเยอรมนี ในทางกลับกันนายกรัฐมนตรี เนวิล แชมเบอร์เลน ของอังกฤษและนายกรัฐมนตรี เอ็ดเวิร์ด ดาลาดิเยร์ ก็มองหามิตรด้วยข้อเสนอความร่วมมือเป็นพันธมิตรกับกรีซและโรมาเนีย ก่อนจะสรุปด้วยข้อตกลงกับโปแลนด์ ทั้งนี้

▲ กองทหารเยอรมันเข้าสู่พรมแดนโปแลนด์ในเดือนกันยายน 1939 และทำให้โปแลนด์ตกเป็นของเยอรมนีในสิ้นเดือนเดียวกัน

โปแลนด์ซึ่งทั้งโดดเดี่ยว ไม่มีพันธมิตรและเป็นปฏิปักษ์กับสหภาพโซเวียตนั้นยึดถือข้อตกลงไม่รุกรานกันของตนที่ทำกับเยอรมนี (ลงนามในปี 1934) เพื่อรับประกันสันติภาพและเปิดรับความช่วยเหลือ ดังนั้น หลังจากประสบความสำเร็จในการทำสงครามกับชาวเช็กแล้ว ฮิตเลอร์ก็มั่นใจว่าชาวโปแลนด์จะสามารถยืนหยัดอยู่ด้วยตนเองได้ ในที่สุดก็ค่อยบ่อนทำลายทีละน้อยด้วยการทำข้อตกลงกับสหภาพโซเวียต (ที่ต้องการได้ดินแดนที่เสียให้กับโปแลนด์ไปเมื่อปี 1920 คือนมา) ฮิตเลอร์รู้สึกว่าเขาแข็งแกร่งพอที่จะเข้าโจมตี และในเช้าตรู่วันที่ 1 กันยายน 1939 เยอรมันก็เคลื่อนพลเข้าสู่โปแลนด์

สารานุกรมภาพเครื่องแบบในสงครามโลกครั้งที่ 2

UNIFORMS OF WORLD WAR II

หนังสือรวมภาพที่น่าทึ่งของทหารสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 พร้อมภาพประกอบเครื่องแบบ
เครื่องหมาย อาวุธและยุทธภัณฑ์ต่างๆ กว่า 500 ภาพ และภาพถ่ายทหาร
ขณะปฏิบัติงานกว่า 100 ภาพ

วิเคราะห์บริบทของสงคราม ยุทธการและการเมืองที่ขับเคลื่อนกองทัพชาติต่างๆ
ตลอดจนประสบการณ์ของทหารที่รบในแนวหน้า

